

J e g y z ő k ö n y v

az Országos Köznevelési Tanács

2005. március 10-én, csütörtökön, 10 órai kezdettel
az Oktatási Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

1. A muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről szóló 194/2000. (XI. 24.) kormányrendelet véleményezése
Előadó: Dr. Nagy László vezető főtanácsos (NKÖM)
2. Döntés a Belvárosi Tanoda kerettantervéről
Előadó: Nagy József, a KTB elnöke
3. Tájékoztató a próbaérettségiről és a 2005. évi érettségi jelenlegi helyzetéről
Előadó: Friss Péter főosztályvezető
4. Egyebek

Elnököl: Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Ferenc Zsuzsa és Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az Országos Köznevelési Tanács részéről:**

Dr. Dobos Krisztina
Farkas István
Dr. Hadházy Tibor
Dr. Hoffmann Rózsa
Horn György
Dr. Karlovitz János
Dr. Kelemen Elemér
Kertész János
Liskó Ilona
Dr. Loránd Ferenc
Tóth János
Nagy József
Dr. Polinszky Márta
Dr. Szabados Lajos
Dr. Szenes György
Dr. Trencsényi László
Dr. Vekerdy Tamás

Meghívottként:

Friss Péter
Dr. Gáspár Mihály
Horváth Gréta
Pósfai Péter
Makkai László
Modláné Görgényi Ildikó
Lukács Judit
Dr. Nagy László (NKÖM)
Szabó Imre Ernő
Kosinszky Zsuzsa
Ambrus István

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

DR. LORÁND FERENC, a Tanács elnöke, az ülés levezető elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szeretettel köszöntöm az OKNT tagjait, vendégeinket, és – szokás szerint – a napirend ismertetésével, illetve megszavazásával szeretném kezdeni. Ehhez azonban szeretném tájékoztatásul közölni, hogy az egyebekben belül van egy fontos napirendi pontunk, aminek szavazással kell együtt járnia. Először is meg kellene állapítanunk, hogy szavazóképesek vagyunk-e – mert akkor sor kerülhet rá. Nem akarok titokzatos lenni: arról van szó, hogy volt egy kérés, amely arra irányult, hogy a digitális tananyagok jóváhagyásával lényegében hasonló hatáskörrel, mint a tankönyv és taneszköz bizottság, egy önálló bizottság alakuljon meg. Volt egy vita Sipos államtitkár úr jelenlétében, Polinszky Márta jelenlétében, ahol az volt a kérdés, ez önálló bizottság legyen, vagy pedig albizottsága a tankönyv és taneszköz bizottságnak. Végül abban maradtunk ott, hogy ez legyen egy önálló bizottság – Karlovitz úr is ott volt az OKNT-tagok közül –, és hogy amennyiben Sipos úr erre vonatkozóan megkap egy levelet vagy felkérést azoktól, akik ezt a javaslatot tették, ő pedig felkéri az Országos Köznevelési Tanácsot, hogy alakítsa meg ezt a bizottságot.

Ezzel kapcsolatosan kaptam egy levelet Sipos úrtól – nem akarok ennek a részleteibe belemenni. Azt szeretném csak közölni, hogy az egyebekben egy fontos napirendi pontként jelenik meg egy ilyen bizottság megválasztása. Amennyiben azonban határozatképességünk határán leszünk, vagy az alatt, szükség szerint előbbre hozzuk – de mindenképpen jó lenne erre valamit ma mondanunk, mert a bizottság nem tud dolgozni, amíg nem szentesíti az OKNT.

Ami a többi egyebekbe tartozik, majd ott elmondom. Van még egy-két apróság – illetve nem apróság, mindenesetre legalábbis tájékoztatni szeretnék egy-két dologról.

Az első napirendi pont előadója jelen van, a második napirendi pont dokumentációja itt van, a harmadik napirendi ponthoz a meghívottak nyilván itt lesznek valamennyien, Horn György itt van – nincs akadálya, hogy a napirend szerint haladjunk.

Van-e valakinek a napirendhez kiegészítése, kérdése?

DR. HOFFMANN RÓZSA: Én küldtem elnök úrnak egy levelet – nem tudom, eljutott-e –, kérve, hogy az egyebek között beszéljünk róla.

ELNÖK: Igen, Szenes Gyuri megkapta, és tekintve, hogy ebben ő a szakember, őt kérjük meg...

Szavazásra teszem fel a kérdést, hogy elfogadjuk-e a napirendet. *(Szavazás.)*
Ellenpróba? (1) Tartózkodás? *(Nincs.)*

(Dr. Szabados Lajoshoz:) Te nem fogadod el?

DR. SZABADOS LAJOS: Nem.

ELNÖK: Megkérdezhetem, hogy miért nem?

DR. SZABADOS LAJOS: Trencsényi László írt egy e-mailt a napirenddel kapcsolatban, és arra nem kaptunk választ, reakciót.

Konkrétan arról van szó, hogy miért kell nekünk ezzel a muzeális napirenddel foglalkoznunk.

ELNÖK: Trencsényi László levele nem erre vonatkozott. *(Többen: De!)*

DR. SZABADOS LAJOS: Azt mondta, ő el se jön.

HORN GYÖRGY: Itt áll, kinn.

ELNÖK: Azt mondta, tekintettel arra, hogy ennek a múzeumi napirendnek köze van ahhoz az OKNT-állásfoglaláshoz, amelyben az OKNT kérte, hogy a kulturális tárca és az oktatási tárca között együttműködés jöjjön létre, erre vonatkozóan pedig a miniszter úr nem adott nekünk választ, az új kulturális miniszter sem – de ő mint utód kapta meg ezt az információt, és különben se tőle várhatna az OKNT választ, hanem az oktatási minisztertől. Trencsényi Lászlónak szuverén joga, hogy melyik napirendi pont tárgyalásán akar részt venni, vagy nem, de abba nincs beleszólása, hogy ezt az OKNT tárgyalja vagy sem. Nem azt mondta, hogy ezt vegyük le napirendről: ő nem hajlandó addig részt venni ennek a napirendnek a tárgyalásán, ameddig a minisztertől nem jön válasz.

DR. SZABADOS LAJOS: Nem a napirend ellen, nem ellened, hanem arról van szó, hogy van ennek az OKNT-nek egy feladatköre, és azokkal a feladatokkal, amelyekkel fajsúlyosan foglalkoznunk kellene – nekünk, néhányunknak olyan érzésünk van – azért nem tudunk foglalkozni, mert jönnek ilyen rendkívüli napirendek.

ELNÖK: Parancsolj!

FRISS PÉTER: Elnézést kérek, napirend előtt annyit hadd mondjak, hogy ez egy jogi, jogszabályi előírás. Tehát azt szeretném mondani az általam ismeretlen úrnak, hogy van egy kormányrendelet, a 17/2005-ös kormányrendelet a diákigazolványról, amelynek 2. § (4) bekezdése előírja, hogy minden, a diákigazolvánnyal kapcsolatos rendeletmódosítást véleményeztetni kell a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájával, valamint az Országos Köznevelési Tanáccsal. Tehát mi azért küldtük ide véleményezésre, mert ez jogszabályi kötelezettség számunkra. Azért örülök, hogy ez napirendre került, mert különben jogszabályt sértettünk volna, de természetesen nem akarok beleszólni a tanács munkájába.

ELNÖK: Én pedig szeretnék Szabados úrnak válaszolni. Én ezt az összefüggést egyszerűen nem tudom elfogadni, hogy azért nem tudunk bizonyos napirendeket tárgyalni, melyek megítélésed szerint számunkra fontosak, mert ilyen dolgokkal kell foglalkoznunk. Nem tudtam még arról, hogy egyik napirend kiszorította volna a másikat, és ezek éppen ilyen típusú napirendek lettek volna. Amennyiben olyan napirend elmaradt, amelyet fontosnak tartottál volna megtárgyalni, akkor kérlek, tegyél javaslatot, és megpróbáljuk beiktatni a következő ülés napirendjébe. Ha szükséges, akkor tartunk rendkívüli OKNT-ülést. Eddig még egyetlen fontos kérdés megtárgyalása sem maradt el azért, mert az OKNT nem mutatott volna hajlandóságot arra, hogy ha szükséges, akkor egy rendkívüli ülésre összeüljön. Tudomásul vesszük a szavazás eredményét, tehát egy ellenszavazattal az OKNT megszavazta a napirendjét.

(*Dr. Nagy László felé fordulva:*) Ezek után arra kérlek, szíveskedj néhány szóban felvezetni az 1. napirendi pontot, amit már részben meg is tettél. Parancsolj!

DR. NAGY LÁSZLÓ: Nagyon szépen köszönöm. Nagy László vagyok, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának múzeumi főosztályán dolgozom. Én voltam annak idején az eredeti kormányrendelet előkészítője is, amelyik a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekkel foglalkozott, és azóta valamennyi, így a mostani módosításnak is én vagyok az előkészítője, ezért nagyon köszönöm, hogy meghívást kaptam.

Azt ugyan továbbra is gondolom, amit az előbb mondtam, hogy az egy dolog, hogy a tanácsnak szerintem ezt kötelezettsége napirendre venni, mert jogszabály írja elő, tehát mi ezért is küldtük el, de nem kötelezettsége, hogy engem meghívjanak, ezért nagyon köszönöm, és örülök, hogy itt lehetek és néhány szót erről az egészről mondhatok.

Nagyon röviden azt szeretném elmondani, ami a bevezetőnkben is – nyilván eljutott mindenkihez – le van írva, hogy kettős szorításban van pillanatnyilag ebben a kérdésben a múzeumi rendszerünk. Egyrészt ez egy olyan, az Európai Unióhoz való csatlakozásunkból adódó kötelezettség, hogy azokat a csak magyar állampolgárokra vagy csak külföldi

állampolgárokra vonatkozó korábbi megszorításokat, amelyek egyes paragrafusokban voltak, nekünk meg kell szüntetni, mert ellentétesek a Római Szerződéssel. Ez gyakorlatilag a kedvezmények kiterjesztését jelentené, hiszen ha mondjuk diákokról, nyugdíjasokról vagy bárkiről szó van, és azt a magyar állampolgárok eddig megkapták, akkor valamennyi EU-s állampolgárra a csatlakozásunktól kezdve kötelező lenne.

A másik oldala a dolognak az, hogy a múzeumok nagyon rossz anyagi helyzetben vannak, nagyon sok olyan bevételi kötelezettségük van, amelyeket természetesen leginkább a jegyárakból tudnak megszerezni, tehát minden ilyen, a jegyárakat érintő kedvezménybővítés számukra természetesen úgy csapódik le, hogy kevesebb a lehetőség a bevételekre. Ráadásul Magyarországon az Európai Unióban szinte egyedülálló módon most már 70 százalék körül van, néhány esetben meg is haladja a 70 százalékot azoknak a látogatóknak a száma, akik vagy egyáltalán nem vásárolnak jegyet, vagy kedvezményes jegyet vásárolnak, miközben tudjuk, hogy a múzeumaink nem olyan gazdagok, mint mondjuk egy-egy nyugat-európai országban. Tehát nekünk ezen a nagyon szűk mezsgyén kellett egyensúlyozni, amikor a jogszabály módosítását megpróbáljuk elővezetni.

A lényeg az, hogy azokat a kötelező előírásokat természetesen magunkra nézve is elfogadjuk és a múzeumokban érvényesíteni fogjuk, amelyeket az Európai Unió kötelezővé tesz, ugyanakkor a másik oldalról bizonyos esetekben kénytelenek vagyunk vagy kompenzációt fizetni – ez megtörtént akkor, amikor az állami múzeumok állandó kiállításainak az ingyenes látogatása bekövetkezett –, vagy bizonyos kedvezményeket szűkíteni; ebben az esetben ilyen is előfordul. Nem szeretnénk és nem kívánunk azonban hozzányúlni azokhoz a tényleg Európa-szerte elfogadott és általános kedvezményekhez, amelyek például – és ezt azért mondom el, mert nyilván itt ez az érdekes – a diákokat érintik, tehát az ő esetükben megmaradt természetesen az 50 százalékos kedvezmény. Magyarországon egészen speciálisan – mert ilyen az Európai Unióban sehol nincs – a pedagógusokat 100 százalékos kedvezmény illeti meg. Ehhez sem nyúlunk hozzá, hiszen akkor a közoktatási törvényt kellene módosítani, hanem olyan – itt lehet látni a jogszabály-tervezetben – kisebb módosításokat próbálunk végrehajtani, amelyek mégiscsak megkönnyítik ennek az egyébként kedvezményezésnek az elfogadását a múzeumi terület részéről. Még egyszer azt szeretném hangsúlyozni, hogy az alapvető dolgok, tehát a családos múzeumlátogatás, a diákkezdmények és az egyéb kedvezmények nem változnak, hanem például az változik, ami a sorkatonáknál van, a minden hónap valamelyik hétvégéje.

Természetesen jogszabályi kötelezettségünknel fogva a Hallgatói Önkormányzatok Országos Kollégiumának is elküldtük az anyagot véleményezésre. Ott ugyan nem vettem részt személyesen, de megkaptuk írásban a válaszát az elnök úrnak, aki egyetértett ezekkel a jogszabály-módosításokkal. Ezt szeretném kérni itt is a tanácstól.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. A kérdések következnek. Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Mivel az egész jogszabályt nem állt módomban elolvasni, csak a módosítást, ezért inkább rákérdezek egy dologra. Bár a felvezetésben elmondtad, nem szerepel az anyagban, hogy a pedagógusoknak is ezek szerint megmarad az ingyenesség. Szeretném megkérdezni, hogy mi a helyzet az európai országokból jövő pedagógusokkal, hiszen számos európai barangolásom során előfordult, hogy nemzetközi pedagógusigazolvánnyal mi is kedvezményt kaptunk európai múzeumokban. Tehát mi a helyzet Európa többi országában?

DR. NAGY LÁSZLÓ: Az európai országokban olyan jellegű kedvezmény, mint ami a magyarországi pedagógusokat megilleti, nincsen. Tehát Magyarországon mindenki, aki vagy pedagógus munkakörben dolgozik, vagy az volt és nyugdíjazták, alanyi jogon, akár iskolai csoporttal megy, akár saját maga, ingyen látogathatja valamennyi muzeális intézmény

valamennyi kiállítását. Ez sehol Európában nincs. Ugyanakkor vannak olyan igazolványok, amelyek bizonyos kedvezményekre – esetleg 100 százalékos kedvezményekre – jogosítják a pedagógusokat. Magyarországon ez ugyanúgy él, mint Európa bármelyik országában. Nem nyúltunk tehát ahhoz a kedvezményhez sem, amelyik a magyar pedagógusok kivételezett kedvezményeit jelenti, és természetesen érvényesek azok az Európai Unióban meglévő, egyébként nem ilyen méretű kedvezmények, amelyek a pedagógusigazolvánnyal rendelkező – és természetesen igazolni tudó, ezt felmutató – pedagógusokra vonatkoznak. Tehát pedagógus szempontból semmilyen változás nincs a rendeletben.

ELNÖK: Hozzászólás? Hadházy Tibor!

DR. HADHÁZY TIBOR: Tisztelt Tanács! Egy egyszerű pontosítási vagy értelmezési probléma egyértelműsítését kérem. A 2. § 2/b pontja nem teljesen egyértelműen van megfogalmazva. A bevezető szövegben, amely a változtatás indokát tartalmazza, érthető. Itt viszont úgy szól a szöveg, hogy valamennyi muzeális intézményben a hónap legalább egyik hétvégéjének napján. Vagy egyik napján a hétvégének, vagy mindkét napján – ez a megfogalmazás szerintem így nem pontos.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Három rövid megjegyzés.

Az első: én örülök, hogy ezzel foglalkozunk. A kultúra és az oktatás szétválaszthatatlan dolog. Nekünk pedagógiai szempontból is nagyon fontos, hogy a gyerekek járjanak múzeumba, a pedagógusok járjanak – nagyon jó ez.

Az előterjesztésnek a nyelvét csodáltam: hogy érthető, világos. Nem szokott ilyen lenni.

Szenes György hozzászólásához annyit hogy én is bekószáltam Belgiumot, és nem mint pedagógusok részesültünk különféle kedvezményekben, hanem mint öregek. De aki most indul, annak mondhatom, hogy viszont nagy kedvezmények vannak ilyen szempontból, nemcsak a kultúrában, hanem utazásban is.

A harmadik, ami nem egészen ide tartozik, de hadd dicsekedjem vele: van Magyarországon egy múzeumpedagógiai szakirányú képzés, Foktői Krisztina alapította. Nagyon jól működő alakulat, és közreműködik abban, hogy terjedjen a múzeumi kultúra, a látogatottság a gyerekek, az ifjúság körében.

Én azzal zárom, hogy ezt a rendeletet szerintem nagyon gyorsan meg tudjuk támogatni, és akkor a többi napirendi pontra is sor kerülhet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

További hozzászólás van-e? *(Nincs jelzés.)* Mielőtt megfogalmazott véleményünket szavazásra fölteszem, megkérem válaszára az előadót. Kérem, szíveskedjék ezt a hétvégi problematikát tisztázni.

DR. NAGY LÁSZLÓ: Három dologra szeretnék reagálni.

Nagyon szépen köszönöm a stílus dicséretét. Hadd áruljam el, hogy ez biztosan a tanáraimtól is függ, és elnök úr nekem általános iskolában tanárom volt, úgyhogy nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Az összefüggések láncolata végtelen.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Szóval Karlovitz ilyen indirekt módon hízelgett. *(Derültség.)*

DR. NAGY LÁSZLÓ: A másik: nagyon köszönöm ezt az észrevételt. Az ember farkasvakságban szenved néha a saját szövegével szemben. Egyszerűen nem tűnt fel eddig, de azt gondolom, mindenképpen megfogadjuk, és azt az „egy” szócskát oda beszúrva úgy

hangzana, hogy „a hónap legalább egyik hétvégéjének egy napján”, és akkor azt hiszem, ez teljesen egyértelmű. Köszönöm az észrevételt.

Nagyon örülök, hogy elhangzott, hogy a két minisztériumnak – az Oktatási Minisztériumnak és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának – nagyon sok érintkezési pontja van. Nem véletlenül volt ez korábban egy. Én még akkor kezdtem a minisztériumban dolgozni, amikor még egy minisztérium volt.

A muzeológusok képzésében és a múzeumpedagógus-képzésben nagyon is együtt szeretnénk mi működni. Indítottunk egy olyan akciót, ahová különböző tanszékek vezetőit hívtuk, hogy a Bologna-folyamatnak megfelelően átalakuló képzésben dolgozzunk együtt. Nemcsak a Kazinczy utcában Foktői Krisztiáéknak van ilyen képzésük, hanem most akkreditáltattak Kaposváron – ahol korábban szintén volt hasonló múzeumpedagógiai képzés –, az ELTE-n pedig a bölcsészkaron van muzeológusképzés – én magam is azt a szakot végeztem, és tanítok is ott, már vagy harminc éve. De tanítok a Foktői-féle dologban is. Úgy érzem, hogy tényleg ezek az együttműködési pontok nagyon fontosak.

Ha már itt vagyok, hadd ragadjam meg az alkalmat: javaslom és kérem, ha lehetséges és valamikor ilyen napirendi pontok a tanács elé kerülnek, támogassák ezeket a dolgokat, mert azt hiszem, a két minisztérium szervezetileg ugyan kettő, de a feladat közös.

Nagyon köszönöm:

ELNÖK: Én is köszönöm a választ. Tibor, ez kielégítő, ugye? *(Igen.)*

Köszönöm szépen. Szavazásra tenném fel a kérdést, ami körülbelül úgy hangzik, hogy az OKNT örömmel fejezi ki egyetértését mindazon érdemi megfogalmazások irányában, amelyek a pedagógusok és a diákok múzeumlátogatási kedvezményének sértetlen további megőrzését ebben a módosításban is fenntartják.

Aki egyetért ezzel, aki támogatja, tegye föl a kezét! *(Szavazás.)* Egyhangú. De mégis, hogy tiszta legyen: volt-e, aki tartózkodott? *(Nincs.)* Ellenszavazat? *(Nincs.)* Köszönöm szépen.

Szeretném hozzáfűzni, összefüggésben Trencsényi Lászlónak a mai távolmaradásával is *(Derűtség.)*, hogy én meg fogom erősíteni egy levélben az OKNT-nek azt a kérését, illetve azzal a kéréssel fogok a miniszter úrhoz fordulni, szíveskedjék érdemben és írásban válaszolni arra az állásfoglalásra, amit a két tárca együttműködéséről tettünk, különös tekintettel arra, hogy most is elhangzott ennek az együttműködésnek a fontossága a másik minisztérium képviselője részéről is. Ezt jegyzőkönyvben szeretném rögzíteni.

Rátérünk a második napirendi pontra: a Belvárosi Tanoda kerettantervére. Előadója: Nagy József, a kerettantervi bizottság elnöke.

NAGY JÓZSEF: Kedves Kollégák! Emlékszünk rá, milyen sok vita volt az alternatív iskolák és az ő kerettanterveik problémáin. Az a különleges helyzet adódott, hogy az eddig vizsgált kerettantervek közül ez kiemelkedően jó, példaadó, példamutató kerettanterv. Olyannyira, hogy külön vita alakult ki arról, nem lehetne-e ezt a kerettantervet kihirdetni, mert annyi jó dolog van benne, amit a nem alternatív iskolák is használhatnának. Aztán hosszú vita kerekedett, hogy ez problémát jelentene talán jogilag is. Ezért végül is egyhangúlag úgy döntött a bizottság, hogy ezt javasolja elfogadásra. Ez az egyik észrevételem.

A másik, hogy apróságok persze mindenféle anyagban és kerettantervben vannak, ezeket itt felsoroltuk, ezek főleg korrekciós dolgok. Egy téma van, ami problémás - szerepel az anyagban, de azért meg is említem -: ez pedig a testnevelés kérdése. Végül is úgy döntöttünk, hogy ez egy szerencsétlen fogalmazás, aminek alapján úgy lehet vélni, hogy ők egyáltalán nem akarnak testnevelési foglalkozásokat tartani. Az anyagban benne van, hogy nem erről van szó, így szóba sem jöhet, hogy javításra visszaadjuk, ezért a jegyzőkönyvet elküldjük és javasoljuk, hogy ezt a mondatot javítsák ki, hogy ne legyen félreérthető.

Egyébként nagyon sokáig vitakoztunk azon, hogy hogyan lehetne hasznosítani ezt a kerettantervet. Őszintén szólva nagyon örülnénk annak – a bizottság valamennyi tagja elmondta ezt –, ha egyre több ilyen iskola jönne létre. Kétszáz ilyen, nagyon nehéz helyzetben lévő

jelentkezik évente ebbe a középiskolába, és húszat tudnak fölvenni. *(Dr. Nagy László: Csak Budapesten.)* Csak Budapesten, persze. Tehát mindenféleképpen javasoljuk, hogy a tisztelt bizottság pozitívan foglaljon állást ezzel a kitűnő kerettantervvel kapcsolatban. Ez minta arra is, hogy a további alternatív iskolák kerettantervei milyenek legyenek, és mi hogyan dolgozzunk ezekkel, mert megoldódott az a probléma is, hogy külön vizsgáljuk, egyben vizsgáljuk, vagy mit csináljunk velük. Tehát ezek a technikai kérdések is most már rendben vannak, úgyhogy várjuk szeretettel a kerettanterveket is.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Van egy kérdésem. A javaslatok 2. pontjában nagyon fontosnak tartod Trencsényi László felvetését, hogy: a minőségpolitika a vezetési modellben, az oktatásszervezés, a pedagógus végzettség vonatkozó kérdéseiről beszéljünk. Én ezt nem tudtam értelmezni.

POLINSZKY MÁRTA: Segítenék, ha lehet. Erre a következő magyarázatot szeretném adni. A bizottságban úgy folyik a munka, hogy van egy referens, aki az előterjesztést készíti. Ahol megjelenik a szövegben, hogy „Görbe László referens”, odáig tartott a referensi jelentés, és ami utána van, az már a bizottság állásfoglalása. Tehát Görbe László úr javasolta, hogy Trencsényi úr felvetésével foglalkozzunk, foglalkoztunk is, föltette az ezzel kapcsolatos kérdéseit, ezekre megnyugtató választ kapott az AME által delegált szakértőtől, és ennek alapján született meg az az állásfoglalás, ami alapján a bizottság a jóváhagyást javasolta.

ELNÖK: Köszönöm szépen, most már értem. Horn György a szó.

HORN GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Felhatalmazásom van a Belvárosi Tanodától a következők közzétételére.

Az egyik az, hogy nekik eszükbe sem jutott, hogy ez egy terjesztendő vagy nem terjesztendő kérdés, ők szerettek volna beadni egy engedélykérelmet. Ebből következően természetesen nem állnak ellent annak, ha ezt kihirdetésre javasolja az OKNT, tehát nemcsak jóváhagyásra, hanem kihirdetésre. Ugyanakkor – ezt már én teszem hozzá, és ezt is javasoltam a Belvárosi Tanoda vezetőjének – itt van egy olyan megjegyzés a határozatban, ami a kihirdetésnél úgy szól, hogy szerkesztés és szöveggondozás után, tehát amennyiben ezt a bizottság feladatnak tartja, akkor ne hárítsák az intézményre akár költségileg, akár feladatilag. Egyébként van egy olyan, hogy kihirdetjük majd a szöveggondozás meg a szerkesztés után, hogy ez egy munka. Amennyiben az OKNT úgy gondolja, én támogatom egyébként, hogy a benyújtást követően nemcsak jóváhagyásra, hanem kihirdetésre javasoljuk. *(Nagy József: Bocsánat, a kiadásnak megvan a csatornája.)* Igen, de az ezzel kapcsolatos bizottsági zárójeles megjegyzés ne az intézményt terhelje – ezt fontos megjegyezni –, mert ők egyszerűen csak működni szeretnének.

A második a testnevelésre vonatkozó rész. Az intézményben folyik testnevelés, és nincsen arról szó, hogy ők bármi módon ez alól mentességet kérnének, azonban a mechanizmus maga, amit egyébként mindannyian ismerünk, az a sajátos kurzus- és kreditrendszer, hogy az utcára került, egyedi elbírálású gyerekek esetében éppen a tanórán való részvétel sajátosságaiból fakadnak eltérések. Tehát ők egy pillanatig nem gondolják úgy, hogy... *(Nagy József: Megértettük a hosszú vita után.)*

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Más hozzászólás? Dobos Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Három kérdésem van. Nem tudom, hogy az egy hónappal ezelőttihez képest mi változott. Tehát ha az szerepel ott, hogy a testnevelés tantárgy elhagyásával nem ért egyet a szakértő, akkor a bizottságnak erre reagálni kell, és azt kell

mondani, hogy a szakértő nem vette észre a testnevelés tantárgy létezését. Ebből az anyagból, ami egy kicsit hasonlít a múltkorira, tulajdonképpen ugyanazt olvasom ki, tehát a bizottság végül is nem mond arra semmit, hogy mi van a testnevelés tantárggyal.

POLINSZKY MÁRTA: De mond.

DR. DOBOS KRISZTINA: Hol?

POLINSZKY MÁRTA: Az oktatásszervezés leírásában; ez a (3) bekezdés a bizottság állásfoglalásában.

LISKÓ ILONA: Szabadfoglalkozású testgyakorlás.

DR. DOBOS KRISZTINA: Akkor elfogadjuk azt, hogy van szabadfoglalkozású testgyakorlás, de nincs testnevelés tantárgy, tehát, hogy nem szerepel benne?

LISKÓ ILONA: Mindennapos edzés van.

DR. DOBOS KRISZTINA: Jó.

A másik problémám továbbra is az az elvi probléma. Ez egy alternatív iskola, tehát először megállapítjuk, hogy alternatív, és utána kell megállapítani, hogy az alternatív iskola tantervét el tudjuk-e fogadni, mert így, ha ez most egy kerettantervként jelenne meg, és közben a bizottság véleménye alternativitásról szólna, akkor továbbra is a maszatolás kategóriájába tartozna, ami nem lenne jó.

A harmadik kérdésem, ami a múlt alkalommal is felmerült, a következő. Más tantervekből is emeltek be, ebbe részeket, aminek semmi akadálya nincsen, csak akkor az jelenjen meg, hogy iksz, ipszilon kerettantervből vettek át valamit.

ELNÖK: Ebben szerepel kérdés, úgyhogy kérlek, válaszolj rá.

NAGY JÓZSEF: Nagyon egyértelmű a válasz, mert ez alternatív iskola és alternatív kerettanterv. A kérdés az, abból adódott a vita, ami maszatolásnak tűnhet, hogy olyan sok jó dolgot találtunk benne, hogy még az is fölmerült, hogy más iskolák is tanulhatnának bizonyos elemekből. Ezért vitatkoztunk azon, hogy esetleg kihirdetnék ezt általánosan, tehát emiatt tűnik maszatolásnak, de nagyon egyértelmű, hogy ez egy alternatív iskola és alternatív kerettanterv, és úgy is bíraltuk el; hozzáértő alternatív szakértő is van a bizottságban, és így tovább.

A másik kérdés pedig nem rám tartozik.

ELNÖK: Trencsényi László, ehhez akartál valamit?

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Igen, azt szeretném megerősíteni, illetve alátámasztani, amit Jóska már mondott, hogy az alternatív iskolák kerettantervéről szóló 131. § felsorolja, hogy melyek azok a pedagógiai működésleírás-modulok, amelyekről az alternatív kerettantervnek, ha alternatív az adott működésben, szólnia kell.

Ezek között sorolja fel az oktatásszervezést, mint az egyik legitim eltérési lehetőséget az alternatív iskolákban. Ezt értelmeztük így a kerettantervben, hogy az oktatásszervezésben a Belvárosi Tanoda kerettanterve szerint haladó iskolák a testnevelés követelményeit más módon oktatásszervezik, mint a hagyományos iskolában, és alapos okuk van rá, mint ahogy ez a kerettantervből kiderült.

Ebből a szempontból döntött úgy a bizottság, hogy megtalálta a testnevelés iránti indokolt szakmai és társadalmi elvárások helyét.

Annyit szeretnék még hozzátenni, hogy a kihirdetés és a jóváhagyás közötti hangsúlykülönbséget mi úgy értelmeztük, hogy a jóváhagyott kerettanterv esetében van lehetősége a tanterv gazdájának márkavédelemre, míg a kihirdetett kerettantervvel a fogyasztó azt csinálja, amit akar. Az anyja nem ismer rá akár a kihirdetett kerettanterv alapján készült helyi tantervre, és akkor se követ el szabálytalanságot.

A jóváhagyott esetében a szerzői jogok maradnak a törvény szerint a tantervgazdánál, ebben a pillanatban az a helyzet áll elő, hogy bármelyik Belvárosi Tanoda kerettantervet alkalmazó iskolának a Belvárosi Tanodánál be kell jelentkeznie mintegy, és a minőségbiztosítását onnan leli. Attól féltünk, hogy a kihirdetésnél a teljesítmény-visszatartásra berendezkedett iskolák egy része megőrülne egy ilyen kerettanterv programba illesztésének, ha nyakló nélkül alkalmazhatná. A jóváhagyás pedig garanciát jelent arra, hogy csak rendszerszerű alkalmazása lehetséges.

Még egy mondatot mondanék. Ahogy egyelőre szempontrendszer híján a 131. §-t értelmeztük – erre utalt a referens megjegyzése -, hogy kerestük a 131. §-ban felsorolt működésmódokat – megjegyeztük már egypárszor, hogy ezek jellegzetesen nem tantervi, nem tartalmi szabályozási ügyek, hanem intézményműködtetési eljárások –, és az volt a bizottság álláspontja, hogy ahol erről szólnak, ott megtaláltuk az alternatív szakértő véleményével az alternatív működés megjelenítését és megindokolását, ahol nem szóltak, azt – zéró morféma elve szerint – úgy értelmeztük, hogy azon a ponton nincsen eltérés a hagyományos működéstől. Ugyanakkor, miután arról is beszéltünk, hogy a kerettantervi bizottság szívesen találkozna tantervkészítőkkel a benyújtás előtt, módszertanilag ajánljuk figyelmükbe, hogy ezt a nemleges mondatot is érdemes beírni a kerettantervbe, tehát, hogy ellentétben a Waldorffal, nem igényelünk különleges pedagógus-alkalmazási előírásokat. Ez a jóváhagyás menetét tisztábbá tenné, és nem lenne teher az intézményeknek.

Amit Gyuri javasol, én úgy gondolom, hogy más stílusú és főszerkesztője a Belvárosi Tanoda kerettantervének, mint a Belvárosi Tanoda, nem lehet, hiszen ez az ő művük.

ELNÖK: Ki volt a következő? Liskó Ica, aztán Márta. Péter, te válaszolni akarsz, vagy hozzászólni?

FRISS PÉTER: Egy mondatot mondanék, ha szabad, mert talán a vitát előbbre viszi.

Azt gondolom, a kihirdetés jogi feltételei nagyon kétségesek ebben az esetben, de a közzétételnek, az ismertetésnek, a bemutatásnak nyilván számtalan egyéb formája van, ami azt a metodikai igényt ki tudja elégíteni: ez lehet a Sulinet, lehet saját publikáció, tehát sokféle egyéb megoldás is van. A kihirdetést problematikusnak látom, részben azért, amit Laci elmondott, részben azért, mert akkor tulajdonképpen jogszabályban a törvénytől való eltérést parttalanul és kontrollálhatatlanul engedélyeznénk egy miniszteri rendelettel.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, szabad ehhez a jogértelmezéshez egy mondatot?

ELNÖK: Mondd!

HORN GYÖRGY: Elnézést, de azt gondolom, ezt akkor meg kell vitatni, mert a törvény nem erről szól. Az alternatív kerettanterv a 131. § lehetővé teszi, hogy kihirdetés útján történjék – megkülönbözteti ott is a jóváhagyást meg a kihirdetést –, és ha ez nem így lenne, szemben azzal, amit Laci mond, nem is lehetne alternatív iskolahálózatokat működtetni. Nem igaz, hogy szabadon lehet használni. A 131. § alapján kihirdetett kerettantervben az van benne, hogy aki ezt használja, az a kihirdetést követően – éppen ez volt a kikötés, szemben a NAT-alapú kerettantervekkel, ahol az iskolák a helyi tantervükben bármilyen pontot használhatnak... Ez volt az egyik probléma, hogy ugyanazt a szót használja a törvény mind a kettőre. Itt, a Waldorf-kerettantervnél – most maradjunk ennél, mert Belvárosi Tanodából nincs több – a jóváhagyott

Waldorf-kerettanterv esetében bármelyik iskola, amelyik Waldorfnak hívja magát, csak ennek alapján, és csak így működhet. Ez van a törvényben. Ez a kihirdetéssel válik ilyenné.

A jóváhagyás tehát egyedi, és ott marad a jogtulajdon a benyújtónál, a kihirdetés pedig állami, és az állam kapja meg erre a közzétételi kötelezettséget és a kontrollt. Ez van a törvényben.

NAGY JÓZSEF: Kollégák, akik olvasták, emlékeznek, hogy a bizottság egyhangúlag nem kihirdetést, hanem elfogadást javasolt. Nagyon hosszú vita alapján, és többen voltak, akik a kihirdetés mellett voltak eleinte, de végül tisztázódott számunkra, hogy ez a helyes megoldás. Ettől függetlenül, persze, az OKNT más döntést is hozhat.

HORN GYÖRGY: Jogilag ez másként van.

ELNÖK: Most túl a jogértelmezési vitán, visszatérve a konkrétumhoz – mert az alternatív iskolák körüli jogértelmezési vita kezd egy örökzöld melódiává változni, mert ebben igazán nem jutottunk soha nyugvópontra, ahányszor visszatérünk, mindig visszanyúlunk azokhoz...

NAGY JÓZSEF: Újabb problémák merülnek föl. Nem baj. Bonyolult ügy.

ELNÖK: A „maszatolás” kifejezés teljesen jogos Dobos Krisztinától. Megállapítottuk, hogy a törvény szövegének a pontatlanságairól van szó. Amikor a közoktatási törvényt legközelebb módosítják, nyilván oda kell figyelniük, hogy a 131. és az e körüli problémák világosan és egyértelműen legyenek megfogalmazva.

Most tehát az egyedinel maradunk. Itt volt egy bizottsági állásfoglalás, ezt tettük föl, ezt fogom majd föltenni szavazásra, hogy elfogadjuk vagy sem – miután folytatódik a vita.

Liskó Ilonáé a szó.

LISKÓ ILONA: Először szeretném kifejezni örömeimet, hogy a nagy tiszteletű tantervi bizottság ezt a tantervet ilyen pozitívan fogadta. Mint a Tanoda kuratóriumának elnöke, hosszú éveken keresztül tanúja voltam annak, ahogy ebben a műhelyben ez a tanterv megszületett. Tanúsíthatom, hogy rengeteg munka és rengeteg kísérlet – komoly pedagógiai kísérlet – van a mögött, amit most ők letettek az asztalra.

Ugyanakkor szeretném a tisztelt OKNT figyelmét felhívni egy ellentmondásra, amit úgy fogalmazhatunk, hogy a rászoruló tanulók hosszú sorokban állnak a Belvárosi Tanoda kapuja előtt, és nem tudják őket fölvenni, és az ő statisztikájuk arról szól, hogy évente egyre több az olyan gyerek, aki ilyen fajta oktatásra és nevelésre szorulna, ami itt folyik, ennek ellenére valahogy azt is látjuk, hogy nem szaporodnak az ilyen típusú intézmények.

Ha az OKNT azt mondja, arra lenne szükség, hogy ilyen intézményből több legyen, és ilyen tanterveket többen használjanak, akkor talán olyan értelemben is szorgalmazni kellene ezt, hogy kihirdetett legyen ez a tanterv, ne pedig csak jóváhagyott. Ne az alternatív iskolák belügye legyen az, hogy szaporodnak-e ezek az iskolatípusok, vagy több legyen belőlük, mert abban a pillanatban, ha ezt a jóváhagyásnál hagyjuk meg, akkor ez az ő dolguk, viszont ha a minisztérium kihirdeti, akkor állást foglal abban, hogy az ilyen típusú intézmények számát gyarapítani kellene. Tehát ezt megfontolásra javaslom, mert ellentmondást érzékelek az OKNT ajánlása és a javasolt döntés között.

A másik dolog, amire szeretném föl hívni a figyelmet, az, hogy amikor ennek a tantervnek, amit a Belvárosi Tanoda kidolgozott, a megvalósítására és a végrehajtására kerül sor, akkor rögtön kiderül, hogy csak sokkal több pénzből lehet megcsinálni, mint mondjuk egy átlagos tantervi előírást, mert ezeknek a gyerekeknek az oktatása és nevelése speciális eljárásokat és speciális feltételeket igényel. Tehát azt is tudni kell, hogy pillanatnyilag ennek a megvalósítása nincsen megnyugtatóan finanszírozva a magyar oktatási rendszerben. Én

közelebről ismerem ennek az intézménynek a munkáját, és tudom, hogy milyen emberfeletti erőt igényel ezektől a pedagógusoktól és az intézmény vezetőitől az, hogy összepályázzák azokat a pénzeket, amelyekből ezt a tantervet meg lehet valósítani. Az OKNT-nek nem kellene belenyugodnia abba, hogy egy ennyire fontos állami feladat csak úgy valósítható meg még 15 évvel a rendszerváltás után is, hogy valami elképesztő rafinált módon pályázatokat írnak, minden héten beadnak egy pályázatot ezek az intézmények annak érdekében, hogy egyáltalán fennmaradjanak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Polinszky Márta!

POLINSZKY MÁRTA: Szeretnék a jóváhagyás mellett érvelni. Mint elnök úr mondja, a bizottságban is hosszas vita folyt erről. Bár én nem vagyok a bizottság tagja, de a vitát végigültem. Azért javaslom a jóváhagyást, mert bizonyos dolgok nincsenek oly mértékben kidolgozva. Ha a javaslatok 1. pontját megnézik az OKNT tagjai, ott láthatják, hogy nincs ez olyan mélységben kidolgozva, hogy más számára átvehető legyen. Tehát ha a kihirdetés mellett döntene az OKNT, akkor előtte mindenképpen át kellene dolgoztatni ezt a kerettantervet a szakértői vélemények alapján. Nincs kifejtve benne, hogy mi az a tanulói szerződés, mi a bevezető kurzusok tematikája, és a többi, és a többi. Azt gondolta a bizottság teljes joggal, hogy ha ez ott marad ennél az iskolánál, akkor nem szükséges a szövegen változtatni, viszont a kihirdetés nagyon jelentős átdolgozást igényelne.

Amúgy amit Ica mond, azzal mélységesen egyetértek. A kérdés az, hogy ha ez kihirdetésre kerül, és más iskolák is nekivágnak ennek a kerettantervnek, akkor meg tudják-e teremteni hozzá az anyagi feltételeket, hogy működjön. Tehát én problematikusnak érzem a kihirdetést.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Köszönöm. Röviden néhány pontról.

Jóváhagyás vagy kihirdetés? Én akkor tudnék erre válaszolni, ha itt lenne a tanoda, a benyújtó, és megmondaná, hogy mi volt a szándéka (*Közbeszólás: Jóváhagyás.*), tehát mit kért, mi az érdeke, mert nem biztos, hogy az ő érdekében cselekszünk a kihirdetéssel. Ő is fontos személy. Én egyébként minden jóváhagyásnál meghívnám azt, aki benyújtja, a tankönyvnel is meg máshol is. Ha nem járna gyerekcipőben nálunk a demokrácia, akkor ez így lenne, természetes dolog lenne, hogy itt legyen, válaszolhasson a kérdésekre, satöbbi. Tulajdonképpen mind a két megoldás esetén mindenképpen egy pozitív döntésről lesz szó, csak valóban a terjesztést talán jobban elősegítené a kihirdetés, mert jó lenne, ha nagyon sok városban vagy többfelé ezentúl ilyen belvárosi tanodák jönnének létre.

Itt döbben meg az ember egy kicsit a névtől. Én világéletemben külvárosi voltam, engem egy kicsit irritál a „belvárosi” elnevezés; nyilvánvaló, hogy a tartalom egész más, ami ebben a tantervben van, tehát remélhetjük, hogy valóban terjed majd ez a mozgalom.

A testnevelésbe minden kerettanterv-jóváhagyáskor belebotlottunk idáig. Ha valami mindig küszöböt jelent, állandó botlást, akkor az nem lehet véletlen, tehát feltételezem, hogy a testneveléssel kapcsolatban valami a jogszabályban vagy valahol nincs rendben, vagy homályos. A magam józan paraszti eszével azt feltételezem, hogy igyekeznek a testnevelést kivenni az órakeretből, hogy mással tudják kitölni, pótolni, és berakni szabadfoglalkozásként, hogy így nyerjenek valahogy órát. Kérdés, hogy ez jó vagy nem jó, legális vagy nem legális. Szóval ezt a testnevelés dolgot majd meg kell vitatnunk a kerettantervi bizottságban, hogy helyre rakjuk, hogy ne álljunk értetlenül előtte. Én nem tudom megoldani, ezért mondom, hogy beszéljük meg.

Nagyon örvendetes az, hogy az alternatív iskolák lényegében mint a magyar iskolarendszer kísérleti iskolái is működnek, tehát ők ki tudnak kísérletezni olyan dolgokat,

amelyeket továbbadnak anélkül, hogy alternatívává váljanak a magyar iskolák, de az elemeiket, a kikísérletezett jó dolgukat át tudják venni más iskolák, így ezek a kerettanterven keresztül is áradhatnak és gazdagodhat a magyar oktatás ezekkel a kikísérletezett javaslatokkal.

Végül megjegyezném, hogy nagy örömmel látom a kerettantervek létrehozását, jóváhagyását, működését, és nagyon büszkén tanítom az egyetemen, hogy a magyar tantervrendszer lényegében a világon a legjobb tantervrendszer lett. A NAT önmagában üres volt – eleget beszéltünk itt róla, eleget vitatkoztunk; van, aki még ott tart, hogy jobb lett volna, ha úgy marad –, helyi tantervek vannak, de nem olyan hatókörűek. Tehát ez a hármas - mert a szentháromságban a kerettanterv is benne van, tartalommal tölti ki a NAT-ot, és közben segíti az egyéni és az iskolai tanterveket - így működőképes tantervi rendszert alkot véleményem szerint. A kerettantervek pedig, amelyeket jóváhagytunk idáig, gazdagították és gazdagítják a magyar iskolarendszert.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Hoffmann Rózsáé a szó.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nem tudom megállni, hogy el ne mondjam, hogy a Belvárosi Tanodával és a tantervével egyetemi munkám során úgy ismerkedtem meg, hogy szemináriumi munkaként hallgatóim oda mentek el, és szemináriumon bemutatták ennek az iskolának a tevékenységét. Ritka nagy hatást, megdöbbentően jó hatást gyakoroltak rám azzal, amit ott bemutattak, így szembesültem azzal a már-már hőstörténettel, ami ott folyik. Nagyon örültem neki, hogy ezt itt tárgyaljuk, és olvastam a jóváhagyó javaslatot.

Osztom mindenben azt, amit Liskó Ilona mondott, nem szeretném megismételni, tehát a feltételeket és egyebeket. Javasolom, hogy az OKNT vagy most, vagy később fogalmazzon meg valami állásfoglalást, hogy ezeknek az iskoláknak, amelyek valamiféle hivatástudattól vezérelve vállalják ezt a nem könnyű tevékenységet, könnyebb legyen a dolguk. Úgy élhetik meg a helyzetüket, hogy ők segítenek ezen a néhány fiatalon, de ezzel tripla keresztet cipelnek a vállukon egy gimnáziumhoz képest, ahol a hallgatói vagy tanulói összetétel jobb.

Éppen ebből a megfontolásból én azt javasolnám – ha ez lehetséges –, hogy most hagyjuk jóvá. Egyrészt ezt kérték, másrészt erre érett meg a dolog. Fogalmazzunk meg azonban egy ajánlást, egy javaslatot a minisztérium felé, hogy vegye valahogy úgy gondozásába ezt a kerettantervet, hogy ez kihirdethető legyen, és ehhez adjon szakmai segítséget: pénzt, paripát. Ezekről az emberektől most már ne várjuk el, hogy a tantervüket illesztgessék, egészítsék, szövegezzék, alakítsák át. Amit ők csinálnak, ez jó, terjeszthető és terjesztendő. Ennek olyan formát kellene adni, hogy ez a legszélesebb nyilvánosságot elérje. Miért ne csinálhatná azt a minisztérium, hogy azt mondja, adok erre egy szakembert, meg iksz százezer forintot: pofozzuk ki, tegyük olyanná – és kihirdetjük. Erre nincs jogszabály, de nekünk talán nemcsak mindig az a dolgunk, hogy azt keressük, hogy a jogszabály ezt a két dolgot írja elő, a kettő között válasszunk, hanem a dolog célját nézzük, és a célban úgy érzem, teljes egyetértés van: ezt minél többekhez el kellene juttatni. Akkor meg találja meg valahogy a minisztérium a lehetőséget, az utat, hogy ezt megoldja. Miért ne tehetné? Nem? Ez a javaslatom. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Farkas Pista!

FARKAS ISTVÁN: Ha helyesen értelmeztem a hozzászólásokat, akkor öt-hat hozzászólás egyfelé konvergál: ez pedig a jog hiányossága. Ez a kihirdetés és jóváhagyás önmagában hiányos, mert a kihirdetés óriási veszteségekkel jár.

A 96-97-es években, emlékeztek rá, volt olyan, hogy mintatantervvé nyilvánítás. Azt is el tudom fogadni megoldásként, amit Rózsa mond, hogy ne a szerkesztőket terhelje egy kihirdetéshez való átdolgozás – mert erkölcstelen még terhet rakni rájuk. A közösséget szolgálják, és vesztesek lesznek – szerzői jogi és anyagi szempontból is. Ez abnormális dolog.

Vagy vállalja föl a minisztérium –most nyilván ő –, hogy ezt a munkát elvégzi, és jutalmazza ezt az intézményt, vagy pedig a jóváhagyás után akár az OKNT vagy valamilyen felelős bizottság egy nagyon szakmai, értékes minősítéssel – ezt a jog nem ismeri – nyilvánítsa mintatantervvé. Vagy három eset legyen, vagy a kihirdetésnél most meglévő veszteségeket valahogy kárpótolni kellene.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Vekerdy Tamás!

DR. VEKERDY TAMÁS: Én a kihirdetést pártfogolnám, mivel irreálisnak érzem, hogy erre bárki pénzt költene. Igaz, amit Polinszky Márta mond, hogy vannak vázlatosabb helyek, de szerintem ez egyáltalán nem baj. Nincs olyan követő, aki a kezébe véve egy ilyen alternatív kerettantervet, a szöveg alapján csinálná meg. Ha tényleg bárki meg akarja csinálni, fel fogja keresni a tulajdonosokat, és konzultálni fog velük, képződni fog. Ebben a formában, meggyőződésem szerint, tökéletesen alkalmas, minden átdolgozás nélkül is a kihirdetésre.

ELNÖK: Van-e további hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Megpróbálom összefoglalni a dilemmát.

1. Az egyértelmű, hogy az Országos Köznevelési Tanács elismerését fejezi ki ennek a tantervnek a minősége, tartalma, kidolgozottsága iránt.

2. Nagyon kívánatosnak tartaná, hogy ez a tanterv általánosan ismertté váljon, és lehetővé tegye minél több helyen azt, hogy iskolák alkalmazzák.

3. Ahhoz, hogy jogi értelemben kihirdetésre kerülhessen, szükségesnek minősítették bizonyos tartalmi kiegészítésekkel ellátni a tantervet, egyidejűleg ilyen típusú munkálatok elvégzésére az anyagi fedezet megteremtését a minisztériumtól kéri az Országos Köznevelési Tanács.

4. Ez az én javaslatom, eddig még nem hangzott el. Úgy szólna, hogy az OKNT tagjai azt javasolnák, hogy ezt a tantervet, így, ahogy van, küldjük meg a megyei közgyűlés fejlesztési alapjainak – ott vannak ezek a közoktatás-fejlesztési alapok, a megyéknél erre vannak pénzek, és ezeknek a megyei közalapítványoknak a funkciói között kifejezetten a „fejlesztés” kifejezés szerepel –, egy olyan, egypár soros OKNT-ajánlással, hogy szíves figyelmükbe ajánljuk, hogy ezt alkalmazzák, ahol kell, és egyúttal megkérjük vagy értesítjük erről a benyújtókat, hogy amennyiben ezzel kapcsolatos konzultációs kérések érkeznek hozzájuk az alkalmazást vállalóktól, akkor szíveskedjenek ebben rendelkezésre állni.

Ez ugyan nem oldja meg, hogy ha ezzel a konzultációval plusz munka jár, akkor ezt illenék valamilyen módon honorálni, mert még megterhelni egy ilyen munkával, gondolom, nem volna ildomos, de én azt egy következő lépésnek tartanám, hogy erre, ha kell, felkészülünk, vagy próbálunk pénzt szerezni valamilyen módon – most nincs az agyamban semmi kidolgozva –, hogy ennek a konzultációs funkciónak az ellátásáért lehet valamiféle honoráriumot biztosítani.

A negyediket nem vitattuk. Az első három körülbelül konszenzusos álláspontnak látszik. Szóljatok hozzá ehhez a negyedikhez, hogy szabad-e egy ilyen felszólítással élni, és jót tenne-e az ügynek.

Karlovitcz és Trencsényi László keze a levegőben.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én nem javasolnám, mert a többi tanterv is kiváló. Ha kihirdetést kap egy tanterv, azt megtudhatja mindenki, követheti bárki. Szerintem ne csináljunk megkülönböztetést kerettanterv és kerettanterv között.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Elnök úr, a javaslatod harmadik pontja, elnök úr, jogilag nem egzisztáló javaslat. Amit elmondtál a javaslatod harmadik pontjában, azt úgy nevezi a közoktatási törvény, hogy az OKNT átdolgozásra adja vissza a szerzőnek, annak érdekében,

hogy kihirdethető kerettanterv szülessék. Ezt a csapdát kívánta a kerettantervi bizottság elkerülni, és egyebek között ezért pártfogolta a jóváhagyási javaslatot, hogy minél előbb a jóváhagyással legitim tanterv szolgálja a közoktatás ügyét. Én úgy gondolom, hogy a szakma, egyebek között az Oktatási Minisztérium, egyebek között a Magániskolák Egyesülete, egyebek között a Sulinova Alternatív Pedagógiák Központja – én is teszek nemzeti felajánlást a Magyar Pedagógiai Társaság nevében –, itt valamennyien tele vagyunk kommunikációs csatornákkal, és kisdobos becsületszavunkat adjuk, hogy ennek a pedagógiai modellnek – szeretném hangsúlyozni, hogy nem kerettantervnek – a promócióját vagy PR-jét szent ügyünknek tekintjük és előmozdítjuk. Ehhez szerintem nem kell extra csatornákat keresni. Ebben Karlovitz Jánosnak teljesen igaza van, hogy miért pont a Belvárosi Tanodát. Én is kimagaslóan szeretem, én is régóta követem, de ezt nem tehetjük meg.

Amit mondasz, az késlelteti a miniszteri döntést, mert akkor – még egyszer mondom – az azt jelenti, hogy visszaadjuk átdolgozásra, és huszonöt nap múlva újra be kell terjeszteni, a kerettantervi bizottság újra megnézi. Míg a jelenlegi állapot szerint a miniszter holnap jóváhagyó döntést hozhat. A jóváhagyás érdekében áll az intézménynek.

ELNÖK: Ha ezt mondtam, akkor valami baj volt. Horn György!

HORN GYÖRGY: Egy ügyrendi javaslatom van, elnök úr. Azt kérem, hogy önálló pontonként szavazzunk. Tehát szavazzunk arról, hogy az OKNT jóváhagyja a benyújtott kérelmet, utána arról, hogy változtatás nélkül... *(Kérdésre:)* Hogy jóváhagyásra benyújtották, és egyetértünk vele, vagy nem. Ez egy olyan kérdés, amiről most már lefolytattuk a vitát.

A másik Vekerdy Tamás javaslata volt, hogy átdolgozás nélkül kihirdetésre javasoljuk. Erről szavazzunk külön, vita nélkül, és utána majd eldől, hogy mit gondolunk róla.

A harmadik kérdés pedig az, hogy ha eldől, hogy nem javasoljuk, akkor utána szavazzunk még újra arról, hogy felkérjük-e a minisztériumot, hogy ezzel csináljon valamit.

Ezt a három önálló szavazást javasolnám. Köszönöm.

FARKAS ISTVÁN: Gyuri második javaslatával kapcsolatban kérdezem, hogy nem jogsértő-e, hogy ha nem kérte, és mi azt mondjuk, hogy hirdettessék ki. Tehát ez most egy becsületes kérdés, mert ő nem kérte.

Köszönöm.

NAGY JÓZSEF: Gyuri első és második javaslatát szeretném megismételni. Tehát az első, hogy a jóváhagyásról szavazzunk, és utána szavazhatunk arról, hogy milyen javaslatot teszünk a további munkálatokra. Ők megkezdik a munkájukat és azután, ha úgy érezzük, hogy valamit csinálni kell vele, akkor arra teszünk javaslatot.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, elnök úr, jeleztem, hogy van felhatalmazásom a Belvárosi Tanoda fenntartójától és vezetőjétől arra, hogy ha kihirdetésre javasoljuk, akkor ehhez hozzájárulnak. Ők azért nem kérték – így kezdtem –, mert eszükbe sem jutott, hogy bármi lehet. Tehát nekem erre felhatalmazásom van.

FRISS PÉTER: A jóváhagyásra benyújtott kerettantervet a miniszter a benyújtó hozzájárulásával kihirdetheti – így szól a jogszabály. Ezt persze nyilván írásban be kell szereznünk. A felhatalmazás önmagában jelzés értékű, de ha a kerettantervi bizottság úgy vélte, hogy a kihirdetés feltételeinek nem tesz eleget, ez önálló vizsgálatot igényel.

ELNÖK: Szavazásra teszem föl a kérdést. Aki egyetért azzal, hogy az OKNT a jóváhagyásra beterjesztett tantervet elfogadja, tegye fel a kezét. *(Szavazás.)* Egyhangú – ezt nagy örömmel nyugtázom.

A második javaslat... Még mielőtt megpróbálom megfogalmazni, nehogy félreérthető legyen, milyen javaslatot tenne az OKNT?

DR. DOBOS KRISZTINA: Javasolja a miniszter úrnak az OKNT a jogi feltételek mellett kihirdetésre. Amit Péter mondott, abban a feltételek benne vannak.

ELNÖK: Tehát az OKNT javasolja a miniszter úrnak, hogy a jóváhagyásra beterjesztett és az OKNT által elfogadott tantervet hirdesse ki és az ehhez szükséges esetleges munkálatok elvégzését támogassa, vagy ez alól tehermentesítse a jóváhagyásra beterjesztőt. Ki az, aki így elfogadja? (11) Ellene? (6) Ki tartózkodik? (0)

Magántermészetű kíváncsiságom van: mi volt a baj ezzel a szöveggel? Mivel ennyien ellene szavaztak, nem értem, miért nem javasolják, hogy előkészíttessék kihirdetésre.

DR. DOBOS KRISZTINA: Én legalábbis személyesen azért nem javaslok, mert van egy bizottság, a bizottság tett egy javaslatot, a bizottság szakmai javaslatát vagy elfogadjuk, vagy nem fogadjuk el, de egy másik bizottságot kellene erre felkérni. A bizottság azt mondta, hogy ez kerüljön jóváhagyásra, dolgozni kell hozzá, hogy kihirdetessék. Ha holnap jön egy újabb kerettanterv, amire szintén azt mondjuk, hogy kerüljön jóváhagyásra, de kihirdetésre nem alkalmas, azt megint megdolgoztatjuk valahol? Ha a bizottság azt mondta, hogy hagyjuk jóvá, akkor jóváhagyjuk. A kihirdetés egy magasabb minőségi színvonal, és bizony ahhoz munkát kell végezni; nem biztos, hogy nekünk ehhez hozzá kell járulni, vagy pedig akkor mindenkinél hozzá kell járulni, és akkor elindítunk egy lavinát. Én ezt nem tartom helyesnek. A bizottság álláspontja elfogadható.

LISKÓ ILONA: Ez volt a kisebbség véleménye, de szavaztunk. (Zaj.)

ELNÖK: Érteni szerettem volna. Itt arról volt szó, hogy van egy nagyszerű anyag, és szeretnénk, ha terjedne. Arra vonatkozóan próbáltam egy szöveget megfogalmazni, hogy ezt a terjedést nem a benyújtók vállára rakott teherként akarjuk megvalósítani, de világos, kész, megtörtént a szavazás. (Dr. Trencsényi László: Ezt javasoljuk! – Folyamatos zaj.)

Trencsényi László!

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Csak a magam tisztessége védelmében azt szeretném mondani, hogy a kerettantervi bizottság talán ugyanezekkel a szavakkal nagyszerű koncepciónak minősítette a Radnóti Miklós Gyakorlóiskola kerettantervét, és nem javasolta még jóváhagyásra sem, azért, mert annyi dolgozónivalót látott rajta, hogy az átdolgozás kritériumainak sem felelt meg. Ezek után, ha van egy kerettantervünk, amelyben nem azt mondjuk, hogy ide a szkennert és nyomdába vele, akkor arra „kihirdethető” minősítést én nem tudok megszavazni.

ELNÖK: A szavazás megtörtént. Rózsa még akar valamit mondani, utána lezárom a vitát.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A Radnótiéval emlékezetem szerint nemcsak ez volt a probléma, hogy sok átdolgozónivaló van rajta, hanem az is, hogy lényegében meglévő kerettantervi elemekből építkezik, és inkább pedagógiai program, mint kerettanterv. Egyébként jogos az érzékenységed, de én nem érzem úgy, hogy visszamenőleg méltánytalanok leszünk a Radnótival.

ELNÖK: Világos, a szavazás megtörtént. Tíz perc szünetet rendelék el.

(Szünet: 11.28 – 11.44)

ELNÖK: Folytatjuk az ülést. Köszöntöm a napirendhez azóta érkezett vendégeket. Úgy döntöttek a szünetben az illetékesek – mármint a témában illetékesek –, hogy Horn Györgyöt kéri meg a téma elővezetésére, és ezt fogja kiegészíteni, illetve minden felmerült kérdésre válaszolni egyrészt Friss Péter főosztályvezető úr, másrészt Pósfai Péter úr, illetve az NSZI részéről Modláné Görgényi Ildikó áll rendelkezésünkre. Horn Györgyé a szó.

HORN GYÖRGY: Köszönöm. Tisztelt Tanács! Bár én kiegészítésre voltam eredetileg felkérve, de arra kértek a mélyen tisztelt főhivatalnok urak-hölgyek – tekintettel arra, hogy a múlt héten az Országos Érettségi és Vizsgabizottság megtárgyalta –, tájékoztatóval kezdjek, illetve az OÉVB javaslataival, és ezt követően ők ehhez kérdésekre vagy véleményekre válaszadással hozzájárulnának.

Az OÉVB három kérdést tárgyalt meg a múlt héten csütörtökön, nevezetesen a... *(Közbeszólásokra:)* Kedden este kaptam meg a jegyzőkönyvet, tisztelettel elnézést kérek mindenkitől, ezért nincs ez írásban. Az OÉVB tagjainak már igyekeztem jelezni, hogy azért nincs írásbeli, mert tegnap egész nap tanítottam, és nem tudtam ezt a dolgot megírni.

Három kérdést tárgyaltunk meg, nevezetesen a 2005. évi érettségi technikai előkészületeit, a jelentkezéstől a lebonyolítás előkészületéig, a 2004. évi próbaérettségi szakmai tapasztalatait, valamint a korábban érettségizett tanulók felvételi pontszámaival kapcsolatban felmerült anomáliák kérdéskörét.

A háromból az elsőre nyilván Pósfai úr egészen konkrét, részletes adatokat is tud ehhez prezentálni. A jelentkezés lényegét tekintve zavartalanul lebonyolódott. Egy konkrét kérdés került elő, amit mi ott nem vitattunk meg: az érettségi költségei, mármint a korábban érettségizett magánszemélyek hozzájárulása, mint dilemma. Erről az OÉVB nem foglalt állást.

Összesen 156 ezer fő jelentkezett, és ebből 96 ezer tanuló az idén érettségiző. Ebben nagyon fontos, hogy a különbség nem a régebben érettségizettek számából adódik, hanem elég jelentős az előrehozott érettségik száma. Jobb lett volna pontosítani, hogy több mint tízezer az előrehozott érettségik száma.

Az összes érettségiből azonban – és ez nagyon lényeges –, mármint a darabszámból, a 488 ezer vizsgából összesen 54 ezer az emelt szintű érettségire jelentkezők száma. Ezt azért emelném ki, mert itt nagyon lényeges, hogy körülbelül 27 ezer a meglévő nyelvvizsgák száma. Itt előkerült egy fontos és érdemi vita, nevezetesen, hogy mi az OM állásfoglalása, illetve az érintettek az ügyben – mivel itt 1:7, 1:8 az arány –, indokolt-e egyáltalán a kétszintűség fenntartása. Ebben vita volt. Szeretném hangsúlyozni, hogy nem hoztunk határozatot, de az volt az álláspont, hogy az első év alapján nem érdemes még vitatni – bár a tapasztalatokat gyűjteni kell –, hanem majd több éves tapasztalatok alapján. Hogy mi indokolt, mi nem? Azért az látszik, hogy az az 54 ezer fő – illetve vizsga, 54 ezer tárgy – az elit gimnáziumi körre, vagyis a célzott körre koncentrálódik. Éppen ezért – ebben eltérő volt a vélemény – Pongrácz úr úgy fogalmazott, hogy azt gondolja, ez a funkció, ez a cél, és ez éppen helyénvaló arány.

ELNÖK: Közben a mellettem ülő urak azt mondják, hogy nem jó számokat mondtál.

FRISS PÉTER: Elmondjuk majd a pontosat.

PÓSFAI PÉTER: Ezek múlt heti, részleges, előzetes adatok voltak – azóta változott a helyzet.

DR. SZENES GYÖRGY: Ebből az 54 ezerből 24 a tényleges...

HORN GYÖRGY: Elmondom még egyszer, és a jegyzőkönyvben is meg lehet nézni, hogy ezt mondtam:

54 ezer emelt szintű, és ebből 27 ezer a meglévő nyelvvizsga. Így fogalmaztam.

Pósfai úr, akkor én a továbbiakban nem mondok számokat. Én ott jegyzeteltem ugyan, de hogyha egy hét alatt is van változás, az más kérdés.

Az OÉVB álláspontja szerint technikailag alapos és szervezett az előkészítés. Több kockázati tényező is van: egyrészt a források oldaláról van néhol bizonytalanság. Itt olyan kérdések kerültek elő, mint például az emelt szintű írásbeli felügyelet megszervezése, a tanulók utaztatásával kapcsolatos kérdéskör. Garanciát kaptunk arra – így mondhatjuk –, hogy egy tanulóra vonatkozóan nagy távolságú utazás nem fordulhat elő az emelt szintű érettségi esetén – mert ez egy lényeges kérdés volt.

Úgy szólt egész pontosan, hogy éppen ezért az alacsony jelentkezési számú érettségi tárgyakkal - egyébként összesen 10-12 olyan tárgy van, ahol 100 fő fölötti jelentkezés van - ezeket többnyire Budapestre, illetve az ország középpontjára teszik, kivéve ha centralizáltan egy adott körzethez vagy egy gimnáziumhoz kötődik. Azt az elvet az OÉVB ismét megerősítette, hogy ahol lehet, a bizottság utazik, és nem a tanuló. Ez egy fontos kérdés volt.

Azt a tájékoztatást kaptuk, hogy az OKÉV területi bizottságai, illetve intézményei azok, amelyek az egyeztetést az 51 helyszínen megteszik. Erről a részletes központi egyeztetés most zajlik, tehát jelenleg nincs róla tételes információ.

Volt még egy komoly dilemma, hogy hogyan biztosítható az adatvédelem, illetve a zártsága ennek az egésznek. Úgy tűnt, hogy a központi előkészületek időarányosan jól állnak, tehát túl vannak a csomagoláson, ez a része rendben van. Egy kicsit tréfásan hangzott, de az volt a példa, hogy Skóciában ugyanezt postán küldik el, és senkinek nem jut eszébe kibontani, nálunk viszont nagy az aggodalom, hogy az igazgató páncélszekrényéből kikerülhet. Az volt magában az eljárásban az alapelv, hogy amennyiben bárhol adatsérülés van, új vizsganap kijelölése történik, mégpedig nem a következő napra, hanem a vizsgaidőszakon belül egy másik napra.

Általában a bizottság az OKÉV ezzel kapcsolatos teljesítményét pozitívan ítélte meg, úgy ítélte meg, hogy egy alapos, jól szervezett előkészület van, ugyanakkor mindvégig aggodalmát fejezte ki a dolog újdonságából fakadóan azokat a kockázatokat illetően, amelyek erre az egész szervezésre, előkészületre vonatkoznak mind a tanárok, mint a vizsgabizottságok, mind a vizsgabizottságok tagjainak hosszú távú otléte okán. Hiszen itt egy olyan dilemma is van, hogy a jog lehetővé teszi, hogy az intézmény ne engedjen el - hiszen szorgalmi időben zajlik mindez - egyébként felkért, felkészített tanárokat; bizonyos nagy tárgyakkal ez akár négy-öt nap is lehet. Az volt a javallat, hogy nyilván olyan pénzügyi, finanszírozási feltételeket kell teremteni, amelyekkel az érdekeltség, a helyettesítési rend az eljárásra magára is biztosított. Felmerült az a javaslat - amire nem volt érdemi válasz, hiszen nem is lehetett -, hogy az ezzel kapcsolatos szaktanári költségeket, tehát a javítási, a felügyeleti, a vizsgáztatási költségeket növelni lenne szükséges, vagy valamilyen garanciális rendszert hozzárendelni.

Ennyi történt az 1. napirendi pontban. Tisztelettel kérem a hölgyeket, urakat, illetve a bizottság tagjait, hogy fogadják el. Nem tudom, hogy hagytam-e ki valami lényeges információt.

ELNÖK: Pósfai úr akar-e most mondani valami lényeges kiegészítést, információt? Parancsoljon!

PÓSFAI PÉTER: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen Horn György úrnak a beszámolót. Valóban ez hangzott el a múltkor egy hosszú megbeszélésen, azóta azonban egy kicsit korrigálni kell a számokat, hiszen gyakorlatilag tegnap este fejeződött be a feldolgozása a jelentkezéseknek, azaz most már végleges számokkal szolgálhatunk. Rengeteg, sok ezer számot tudnék említeni - úgyhogy majd leállítanak a kedves kollegák, ha már sok lesz -, de néhány adatot szeretnék egyelőre elmondani.

Érettségi vizsgára jelentkezett 116 230 fő. Ez minden korábbi évhez képest, amikor érettségi volt ilyenkor tavasszal Magyarországon, több mint 20 000-el több. A 116 000-ből hagyományos, tehát régi típusú érettségire jelentkezett 2029 fő, a többiek, 114 201 fő az új

kétszintű érettségire jelentkeztek. Eme 114 000 új típusú érettségit tevő közül most tanulói jogviszonyban lévő 102 500, tanulói jogviszonyon kívül levő pedig 11 694 fő. A 11 694 fő közül, aki most nincs már tanulói jogviszonyban, 10 278-nak van érettségi bizonyítványa, magyarul körülbelül 10 000 olyan van, akinek van érettségi bizonyítványa, csak most egyes tárgyakból jelentkezett kiegészítő, szintemelő vagy ismétlő érettségire a felvételi érdekében. Amúgy a most tanulói jogviszonyban lévő diákok közül 90 000 fő jelentkezett rendes érettségire; nagyjából ennyi volt az elmúlt években is. Akik tanulói jogviszonyban vannak, azok közül csaknem 12 000, pontosan 11 898 fő jelentkezett előrehozott érettségire, azaz ezzel a 11 898 fővel az iskolások, akik mos iskolába járnak, többen vannak, akik bizonyos tárgyakból előrehozott érettségit fognak tenni.

Néhány alapszámot mondanék a vizsgaszámokról. Most már nem általában egy érettségi vizsgáról beszélünk egy diák esetében, hanem tantárgyi érettségi vizsgákat kell megkülönböztetni egyenként. A 116 230 fő összesen 491 500 tantárgyi érettségi vizsgát fog tenni. Közülük az új kétszintű rendszerben 480 000 tantárgyi vizsga lesz. Ezt a 480 000 tantárgyi vizsgát lehet számos szempont szerint bontani.

Az egyik alapvető bontás, hogy a középszintű vizsga 423 822, az emelt szintű pedig 56 024. Rögtön hozzáteszem – mert elhangzott itt Horn úr előadásában –, hogy ebből az 56 024 emelt szintű tantárgyi vizsgából 27 090 a nyelvvizsga-bizonyítvány által kiváltott idegen nyelvi érettségi vizsga, azaz marad 28 934, kerekítve 29 000 olyan emelt szintű vizsga, amit konkrétan le is fognak tenni, amit meg kell szervezni. Legalábbis ebben a pillanatban ennyi van. Ezt azért mondom, mert a nyelvvizsga-bizonyítványokat még a vizsgabizottság záróértekezletéig be lehet mutatni.

Mondok még egy számot: az 56 024 emelt szintű tantárgyi vizsga közül 9761 vizsga van, amelyet tanulói jogviszonyon már kívül lévő diákok fognak emelt szinten letenni, mégpedig 7527 szintemelő, 1937 kiegészítő, és egy ismétlő.

Mondok egy-két összefoglaló számot még, ami érdeklődésre tarthat számot. A most középiskolások, tanulói jogviszonyban lévők rendes érettségire az új rendszerben 88,5 ezren jelentkeztek, és ehhez jön hozzá a kétezer hagyományos típusú érettségiző. Amit az előbb említettem, hogy a tanulói jogviszonyban lévők közül 11 898-an jelentkeztek előrehozott érettségire. Ezek vizsgaszáma 12 833, tehát ezerral több, azaz majdnem mindenki egy tárgyból jelentkezett, néhányan kettőből.

Érdekes szám, hogy akiknek már van érettségi bizonyítványuk, és most egyes tárgyakból újra szeretnék érettségizni – akár jogviszonyban, akár azon kívül –, azok 12 027-en vannak, és közülük 5179-nek van olyan emelt szintű jelentkezése, amely nem idegen nyelvi, tehát nem kötelező az öt bölcsészkarra, vagy éppen nem akarja elfogadtatni a nyelvvizsga-bizonyítványt. Tehát 5179 fő van, aki emelt szintre jelentkezett a régen érettségizettek közül, 6607 vizsgával, tehát nem mindenki egyből.

Még egy érdekesség: idegen nyelvből nyelvvizsga-bizonyítvány alapján felmentést 24 különböző nyelvből próbálnak érvényesíteni a diákok, tehát ez a 27 090 idegen nyelvi felmentés 24 különböző nyelvet érint.

Még egy-két apróság, bár kicsit más jellegű, az egyes tantárgyak vizsgaszámait megnézve:

Az új típusú rendszerben 72 tantárgyból jelentkeztek emelt szintű vizsgára a diákok, és 103 vizsgatárgyból középszintre. Rögtön hozzátenném, hogy ez nem is egészen igaz, ennek másfélszerese az igazi vizsgaszám, hiszen én nem számoltam külön tárgynak, ha valaki spanyolul akar emelt szinten fizikát tenni, vagy például szerbül testnevelést emelt szinten. Ez újabb 51 idegen nyelvi fordítást jelent ezekhez.

Emelt szinten érdekesek a tantárgyi listák. A 72 emelt szintű vizsgatárgy esetében is nagyon sok olyan van – tucatnyi –, amiből Magyarországon egy-egy diák jelentkezett – és akkor nem az extrákat mondtam, ami nincs benne a hetvenkettőben.

Hat olyan vizsgatárgy van mindössze, amiből ezernél több jelentkező van: angolból 21 395 jelentkezés – persze, ebből 15 712 nyelvvizsgával kiváltva –, németből 13 ezer

jelentkezés – abból 10 333 van kiváltva –, történelemből 5632, matematikából 3549, biológiából 3260 és magyar 3222. Ez a legtöbb emelt szintű vizsgaigény. Az összes többi, már a hetedik tantárgy is, ezer vizsga alatt van.

Középszinten természetesen magasabbak a számok. Magyarból középszinten 87 ezer fölötti a jelentkezések száma, matematikából és történelemből 86 ezer, és így tovább.

Az érettségi jelentkezés február 15-éig lezajlott, a legkisebb probléma nélkül. Rendkívül jó szolgálatot tett az iskoláknak – folyamatosan kapjuk a rendszeren keresztül a gratuláló igazgatói leveleket – az informatikai rendszer, amely segíti az érettségi adminisztrációs lebonyolítását, megszervezését is.

Azért most vannak végleges adatok, mert február 15-e óta rengeteg feladatuk volt az iskoláknak, igazgatóknak, hiszen meg kellett vizsgálniuk az egyes jelentkezések jogszerűségét, ki kellett adniuk különböző mentesítéseket, határozatban, megjelölve, hogy adott tárgy helyett milyen tárgyból, milyen vizsgaformában kell vizsgázni. Véglegesíteni kellett a jelentkezéseket mind a saját diákjaik, mind pedig a mintegy 12 ezer régebben érettségizett, főleg náluk jelentkezett jelentkezését. Ezen kívül pedig a budapesti regionális igazgatóságon is 5-6 ezer jelentkező jelent meg, tehát fel kellett dolgozni az adatokat. Ez történt meg mostanáig. Most vannak pontos adataink mind a tantárgyi, mind a személyes jelentkezésekről, azaz az évek alatt előkészített szervezőmunka most már a legkonkrétabb szakaszába léphet: pontos vizsgahelyszínekkel, egyebekkel.

Valóban, ahogy Horn úr is elmondta, a legnagyobb tömegű vizsgaanyagok – tehát a százezernél nagyobb példányszámú írásbeli vizsgaanyagok, például magyarból, történelemből, matematikából középszinten stb. – nemcsak elkészültek a nyomdában, hanem be is csomagoltuk, és készen állnak a kiszállításra. Folyamatosan az összes többi is csomagolásra kerül.

Gyakorlatilag minden feltétele megvan annak, hogy ne legyen semmilyen probléma a rendszerben. Most már el sem tudom képzelni, hogy valamit az iskolában rosszul bontanak föl, olyan időben, amikor nem lehetséges. Ezek a csomagok az égvilágon mindent tartalmaznak, és abban a két hétben, amikor az iskoláknak rendelkezésre állnak, mindent akárhányszor ellenőrizhetnek. Egy adott írásbelihez minden diák 30-40 oldalas füzeteket kap a kezébe – idegen nyelvből négyszer is, négy füzetet –, ami átlátszó fóliába van csomagolva, amelyen minden olvasható, hogy középszintű matematika, megszámolható, hány van benne, tudja, hogyha abban huszonöt van, akkor ez a huszonötös kötegek közül a hányadik, rá van írva. A világon minden ellenőrizhető, hogy azt kapta-e, olyan számban, ahogy kérte – illetve nagyobb számban, hiszen mindenhol becsomagoltunk egy bizonyos többletet is. Van még egy csomó felirat, hogy mikor bontható fel stb., tehát gyakorlatilag nehéz lenne elrontani.

Köszönöm szépen. Szívesen válaszolok minden kérdésre.

POLINSZKY MÁRTA: Ugrottak a számok: először volt a jelentkezők száma, utána már a vizsgák száma. Azt szeretném megkérdezni, hogy ez a 28 934 emelt szintű vizsga hány embert, hány gyereket takar. Egy tanuló több tárgyból is kérheti az emelt szintű vizsgát, tehát ez biztosan nem azonos a tanulók számával. Hány tanuló kért emelt szintű vizsgát?

PÓSFAL PÉTER: Én nem ennél a 28 934-nél ragadnék le, hanem az 56 ezer emelt szintű tantárgyi vizsgánál.

POLINSZKY MÁRTA: 27 ezer a nyelvvizsga – ezt elfelejtettem.

HORN GYÖRGY: Azt ők nem tudják.

LISKÓ ILONA: Nézzük összesen!

PÓSFAL PÉTER: Ezt mondtam el.

MAKKAI LÁSZLÓ: Hány tanuló?

PÓSFAI PÉTER: A tanulók számát nem gyűjtöttük ki, hiszen egy tanulónál van 5-6...

POLINSZKY MÁRTA: Erre vagyunk kíváncsiak!

PÓSFAI PÉTER: Ez gyakorlatilag azt jelenti – minden újabb számolás nélkül mondhatom –, hogy a legtöbb esetben az átlag 1,3-1,4 lehet tehát vizsga per tanuló.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Akkor körülbelül 24 ezer tanuló?

POLINSZKY MÁRTA: Az 56-ból? Nyelvvizsga nélkül? *(Közbeszólás: Anélkül.)*

HORN GYÖRGY: 56 ezerből 27 ezer a nyelvvizsga.

PÓSFAI PÉTER: Ezt azért nem érdemes feszegetni, mert a legtöbb diák, aki még most szerzi meg a nyelvvizsga-bizonyítványt, a következő félévben, egyelőre a középszintre jelentkezett, utána majd bemutatja, tehát ez a szám változik.

HORN GYÖRGY: Az 56 ezerből 27 ezer a nyelvvizsga, és azért nem lehet elkülöníteni, hogy hány tanuló az 56 ezerből, mert abból kell kiindulni, hogy ő valahány tárgyra, így erre is jelentkezik. Ez azt jelenti, hogy a maradék 27 ezerből átlagosan 23-24 ezer gyerek az, aki nem nyelvvizsgával emelt szintre jelentkezik.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Az a 27 ezer csak az, akiknek már megvan a nyelvvizsgálója.

HORN GYÖRGY: Tehát nem nyelvvizsgával; ezt mondtam.

DR. DOBOS KRISZTINA: Akik most fogják letenni a nyelvvizsgát még...

HORN GYÖRGY: Azok középszintre jelentkeztek. Aki nyelvvizsgára jelentkezett, az középszintre jelentkezik, biztos ami biztos, mert ha nem lesz meg a nyelvvizsgálója, automatikusan átrakódik.

DR. HADHÁZY TIBOR: Meg lehet-e azt mondani, hogy a 114 201 új típusú érettségi vizsgára jelentkezett tanulóból hányan jelentkeztek emelt szintre, hányan középszintre?

PÓSFAI PÉTER: Még egyszer mondom, tantárgyi vizsgákról kell beszélni. Ahogy elhangzott, körülbelül 24 ezer diáknak van emelt szintű vizsgára jelentkezése is, mondjuk négy vagy öt középszintű mellett. *(Közbeszólás: 6 százalék.)*

LISKÓ ILONA: Igen, 5,5-6 százaléka az összes érettségiző gyerekeknek.

HORN GYÖRGY: De miért? 115 ezer tanulóból 24 ezer tesz legalább egy emelt szintű vizsgát. Ez 23-24 százalék, minden ötödik tanuló.

SZABADOS LAJOS: A középszintű is egyből tesz? Ne arányítsunk már olyan számokat, amelyek nem felelnek meg egymásnak!

HORN GYÖRGY: 115 ezer tanuló jelentkezett, ebből 24 ezren jelentkeztek emelt szintre egy tárgyból legalább. Ez azt jelenti, hogy 24 ezer gyerek fog emelt szintű vizsgát tenni egy tárgyból. Nem ötből, legalább egyből.

SZABADOS LAJOS: Nem lehet ezeket összehasonlítani.

HORN GYÖRGY: Most ezt kérdeztétek.

SZABADOS LAJOS: Ne mondj ilyet, hogy 24 százalék.

LISKÓ ILONA: Ez egy 20 százalékos arány, tehát a tanulók 20 százaléka fog emelt szinten érettségizni legalább egy tantárgyból.

Szeretném megkérdezni a minisztérium tisztelt képviselőit, hogy kiszámították-e, mennyi volt egy gyerek emelt szintű érettségiztetésére fordított összeg eddig, tehát eddig mennyit fektetett be a minisztérium az adófizetők pénzéből abba, hogy ez a 20 százalék emelt szinten leérettségizzen. Most az energiáról, az időről és a munkaerőről még nem is beszélek, csak a pénzről.

FRISS PÉTER: Válaszelnék szívesen, ha a kérdést tudnám értelmezni, hogy mit kell ebbe beleszámolni, ugyanis ez a kérdés. Az elmúlt két év emelt szintű érettségi felkészítésének költségeit, a közvetlen vizsgafeladatok kidolgozásának költségeit, a lebonyolítás, a nyomda, satöbbi, satöbbi költségeit? (*Liskó Ilona: Ezt mindet.*) Ezt nyilván fejből nem fogom tudni rögtönözni, de – még egyszer mondom – szerintem a kérdés sem pontosan értelmezhető, mert meg kellene mondani, hogy mi számít az emelt szintű vizsga költségébe ebben a kérdésben.

LISKÓ ILONA: Amiket most elmondott, Péter, azt megnéznénk. Mondjuk ezek számítanak: a felkészülés, a lebonyolítás, a továbbképzés költségei, amit a minisztérium ebbe eddig befektetett.

PÓSFAI PÉTER: Nincsen különbség, hogy emelt szinten tesz tantárgyi vizsgát a diák, vagy középszinten, a költségeket tekintve nincsen komoly különbség. Ugyanúgy egy 30-40 oldalas feladatsor kell az írásbelire, ugyanúgy szóbeli tételket kell kidolgozni központilag, és így tovább, tehát gyakorlatilag nem nagyon van különbség. Átlagot lehet mondani - hiszen rengeteg költségvetés készült az elmúlt években a legapróbb részletekig kiszámított paraméterekkel -, hogy az összes vizsgázó és az összes vizsga alapján mit lehet mondani egy tantárgyi vizsga átlagos költségére; ez 15 ezer forint körül van. (*Nagy József: Szorozva 488 ezerrel.*) Igen, 490 ezerrel megszorozva. De ha arra gondolunk, hogy a rendszer megengedi azt, hogy legyen mondjuk 30 olyan vizsgatárgy, amelyből emelt szinten - de középszinten is van sok - egy tanuló érettségizik az országban, ráadásul valamilyen idegen nyelven emelt szinten fizikából, és ennek az egy gyereknek kell kifejleszteni egy olyan írásbeli tételsort, meg szóbelit produkálni emelt szinten, amelyet mondjuk 80 ezer gyereknek magyarból, akkor világos, hogy az egy gyerek miatt óriási ez a költség, több millió forint.

LISKÓ ILONA: Erre lennék én kíváncsi, mert ebben a történetben azért az is benne van, hogy ha a minisztérium ezt a pénzt így összeadná és rávetítené arra az egy gyerekre, aki miatt több milliót költenek arra, hogy ő mondjuk testnevelésből szerb nyelven emelt szinten érettségizhessen, tehát amikor így ezek a költségek összeállnak, akkor azt is tekintetbe kell venni, hogy ezúttal a minisztérium megint az elit gyerekekre költi rá ezt a pénzt. Ugyanis ha megnéznénk, hogy iskolánként honnan jön ki ez a 20 százalékos emelt szinten érettségiző, akkor azt kapnánk, hogy a középiskolai rangsor elejéről, tehát a minisztérium ezúttal megint jó nagy pénzt befektetett abba, hogy lemérje, amit egyébként úgyis tud, hogy az elit gimnáziumokban nagyszerű eredménnyel folyik az oktatás, és ott jó eredményeket érnek el a

gyerekek a vizsgákon. Kérdezem én, hogy akkor végül is hova tettük most megint az adófizetők pénzét egy olyan helyzetben, amikor tudjuk az összes nemzetközi és egyéb mérésből, hogy a teljesítményproblémák az alsó halmazban vannak, tehát ott vannak a teljesítményproblémák a PISA- és egyéb mérések szerint, akik ezeknek az elit gimnáziumoknak a közelébe sem kerülnek. Tehát most megint egy nagy kalap pénzt beraktunk oda, ahova ezt a pénzt berakni nem volt érdemes.

ELNÖK: Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Az OÉVB ülését szintén végigülve ott is megpróbáltam kellően árnyaltan fogalmazva elmondani az egész érettségivel kapcsolatos aggályaimat. Természetesen a modernizáció folyamatának nagyon fontos láncszeme az új érettségi vizsga, de nem a kétszintű, hanem az új érettségi vizsga. A két szintet ebben a körben is már, az OÉVB ülésén is szinte egyhangúlag nem támogatta sem az OKNT, sem az OÉVB. Erre a témára megint visszatérhetünk, persze nem ez a mai napirendünk fő témája.

A felsőoktatás ezt a témát már egyszer elutálta, nem kellett a felsőoktatásnak. Most világosan látszik, hogy a tanulóknak, a gyerekeknek sem kell, mert azok a számok, amelyek itt elhangoznak, egy kicsit csalósak, mert ha a száztizenvalahány ezer gyerekből 28 ezren akarnak érettségi vizsgát tenni, de csak egy tantárgyból, az érettségi vizsga öt tantárgyas, tehát nem a száztizenvalahányat a 28 ezerhez kell arányítani, hanem a vizsga darabszámát, a 480 ezer darab tantárgyi vizsgát kell a huszonvalahány ezer darab emelt szintű tantárgyi vizsgához viszonyítani. Ettől a pillanattól kezdve Icának az a száma volt a jó, amit mondott, hogy ez körülbelül 5-6 százalék. Itt összesen 5-6 százaléknyi vizsgáról van szó, amiért ezt a nagy cirkuszt csináljuk.

És világos dolog, hogy ez a rendszer ebben a 2005-ös tanévben le kell hogy menjen, és mindannyian azért drukkolunk, hogy ez hibamentesen, balesetmentesen, korrekt módon lefolyjék. Én ezt már határozati javaslatként is szeretném megfogalmazni:

Nagyon kérjük az Oktatási Minisztériumot, hogy a vizsga egyéves tapasztalatai alapján, az előkészületek tapasztalatai alapján vizsgálja meg, fenntartható-e, fenn kell-e tartani az érettségi vizsgának ezt a két szintjét, vagy teljesen felesleges.

Köszönöm szépen.

FRISS PÉTER: Ha felvezetőben hozzászóltam volna, azt mondtam volna el az első mondatok valamelyikében, hogy amikor már számokat tudunk mondani, konkrét ismereteink vannak, talán véget ér az a periódus, amikor csak hipotetikus és spekulatív megközelítéseink vannak az érettségi rendszerrel kapcsolatban. A korábbi időszakban törvényszerű, hogy nem lehetett más.

A számok árnyaltabb képet adnak. Nem biztos, hogy ezek a következtetések ilyen direkt módon levonhatók. Egyrészt azért, mert aki emelt szinten vizsgázik, nem vizsgázik középszinten, tehát a költségek, amire Péter utalt, úgy oszlanak meg, hogy vagy itt jelennek meg, vagy ott jelennek meg a tényleges vizsga lebonyolítási költségei.

Azért volt jó példa a szerb testnevelés, mert alkotmányos alapjogokat is érint. Amikor azt mondom, hogy román nyelvből hárman fognak emelt szinten érettségizni, szlovák nyelvből hárman – és sorolhatnám ezeket –, akkor egyszerűen arról az alkotmányos alapjogról van szó, aminek – költségszámítás ide vagy oda, és azt se tudom, hogy elit vagy nem elit – a kötelezettsége megvan.

Mondhatom az elektronikai alapismereteket, amiből tizenhárman, vagy az épületgépészeti alapismereteket, amiből egy. Hogy ő elitnek számít vagy nem, illetve melyik társadalmi osztályhoz tartozik, azt én nem nagyon tudnám rögtönözni, de nagyon sok ilyen szám is van, amelyik viszonylag alacsony, ezért fajlagos költségeiben persze magasabb értéket mutat.

Az más kérdés, hogy az érettségi szabályozásának az esetleges pontosítása, módosítása kapcsán végiggondolandók például olyan elemek, hogy csak abból lehessen például emelt szintű érettségit tenni, amit a felsőoktatás beszámít. Ez például nincs ma így szabályozva. Biztos, hogy sok olyan elem lehetne, amivel bizonyos költségek csökkenthetők – ha csak a költségek oldaláról indulunk ki –, és nyilván a tapasztalatok alapján bizonyos szabályozásokat majd el lehet végezni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Igyekszem csak a technikai kérdésekről beszélni, mert azt gondolom, hogy a kétszintű érettségiről nem érdemes most nekünk vitatkozni.

Szeretném megkérdezni, hogy ez a 103 tantárgyból való érettségiben nincs valamilyen olyan technológia, hogy szűkíteni lehessen, hogy ne 103 tantárgy legyen, mert ez 103 bizottságot jelent, 103 egyéb dolgot.

A másik. 51 helyszínen lesz az emelt szintű érettségi. Tudják már ezt a gimnáziumok, hogy náluk milyen szintű bizottság lesz? Kapnak-e segítséget – főleg ilyen kémia, biológia tantárgyakban, ahol nagyon komoly eszközállomány is szükségeltetik? Ez megoldott-e?

Biztos, hogy a papíripar nagykoszorúját meg fogjuk kapni, mert amit a középiskolák az idei évben fénymásoltak... Az ember nyilván igyekszik olyan feladatokat adni, amilyen az érettségi dolgozat lesz, hogy a gyerek gyakorolja, és tanulja. Ez körülbelül azt jelenti egy 30 fős osztálynál, hogy egy dolgozat 1500 forint, ha kiszámoljuk, hogy tíz dolgozatot ír egy osztály, mire leérettségizik, igen tetemes összeg, úgyhogy várom is, hogy a papíripar kitüntessen minket. Nagyon sok pénzbe kerül az iskoláknak. Erre nem voltunk felkészülve, és azt gondolom, nem is vagyunk. De ez egy másik kérdés.

Én úgy gondolom, rossz lenne, hogyha azt mérnénk, hogy a költségvetésnek mennyibe került, mert megint ugyanaz a szituáció: nem nézzük meg az iskolát, meg nem nézzük meg a szülőket, akik nem tudom, hány tanfolyamra, meg különböző helyekre beíratják a gyerekeiket előkészítőre. Ha valaki költséget számol, a teljeset kellene számolni.

Az utolsó kérdésem pedig az, mikor fogják megkapni a diákok, hová menjenek emelt szintűre. Erről kap-e az iskola tájékoztatást, vagy csak a diák közvetlenül? Ez főleg szervezési szempontból fontos, miután ezek fiatal gyerkőcök, és időnként elfeledkeznek róla.

HORN GYÖRGY: Azt akartam javasolni, amit Dobos Krisztina is mondott, hogy első körben a technikai kérdésekkel foglalkozzunk. Azt kérem, hogy az őszi ülésen a tapasztalatok alapján folytassuk le ezt az elvi vitát. Nem mintha ki akarnék előle térni – tudható, hogy én támogattam a 2005. évi kétszintű érettségi bevezetését, szakmai és mindenekelőtt egyéb okok miatt. Szeretném hangsúlyozni, hogy az összehasonlítás alapja nem egy abszolút szám, sem a költségeknél, sem a feladatoknál, hanem a 2003. vagy 2004. évi érettségi-felvételi rendszer. Arra azért szeretném mindenkinek felhívni a figyelmét, hogy az egész rendszer működésében ez az elmozdulás nem az, hogy 1 millióba kerül egy szerb testnevelés, hanem az a kérdés, hogy például számításba kell venni a szülők befizetéseit a felkészülésre. Meg kell nézni, hogy a felvételi előkészítőkre költött összegek és az emelt szintű érettségire költött összegek hogyan korrelálnak – erre nem tudok válaszolni. Bizonyára vizsgálendő kérdések. Nagyon jól tudjuk, hogy például egy tizenkettedikes tanuló 2003-ban több mint két órát fordított az iskolán kívül felvételi felkészítésre a gimnáziumi körben.

Még egyszer hangsúlyozom: nem azt kérem csak, hogy az összehasonlító rendszert ezzel kapcsolatban tegyék meg. Én nagyon szívesen vállalom a vitát, ezt továbbra is tartom, de ha lehetne, most ezt azért ne tegyék, mert itt vannak olyan alapkérdések is, amiknek a tisztázására a jelenlegi terjedelem kevés. Ha elnök úr ad rá felhatalmazást, én állok elébe, mert hogy kire költjük ezt a pénzt, mert egészen más a véleményem, mint a Liskó Ilonáé, de úgy látom, amilyen feladatot jelen pillanatban az OKÉV kapott, azt jól teljesítette, az iskolák számára hatékonyan, átláthatóan. Nagyon egyetérték Dobos Krisztinával, hogy iszonyúan sok az adminisztrációs-technikai feladat, de működött a szoftver – ez tény.

Van néhány olyan elakadási pont, amit a jövőben nyilván lehet korigálni, de úgy látom, egyelőre azok az aggodalmak, amik bennem is voltak a szervezéssel kapcsolatban, nem következtek be.

Az pedig, hogy mennyi papír, vagy mibe kerül? Felhívom a figyelmet, hogy abban viszont konszenzus volt – mindegy, hány szintű az érettségi –, hogy a kimenet egyrészt sztenderd, másrészt képességeket mér. Márpedig, tisztelettel kérem az összes jelen lévő szakembert, el ne felejtse: képességet mérni nem lehet úgy, hogy „Jó napot kívánok, itt ülök a televízióban, és elmondom, hogy a 3412-es és az 5327-es példát oldjátok meg, gyerekek!” Lehet, hogy valamikor majd lesz egy olyan feladatbank – ezt nem tudom. De ha egyszer más a kimenet, más típusú tevékenységet kell mérni, arra, bizony, nem lehet egy darab kis boríték, és mondd meg a gyerekeknek, hogy az alábbi adatok... Akkor annak, bizony, ilyen típusú követelménye van, és ennek semmi köze nincs sem a kétszintűséghez, sem pedig a jelenlegi szervezéshez. Eddig ebben legalábbis egyetértettünk. Úgyhogy tisztelettel kérem elnök urat, hogy jelöljön meg egy időpontot, amikor a párbaj lefolytatható.

ELNÖK: Megpróbálom megjegyezni. Trencsényi László!

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Elnök Úr! Tisztelt Köznevelési Tanács! Az érettségi kérdéshez érdemben nem kívánok hozzászólni, ismeritek az álláspontomat. Egyre viszont tegyünk fogadalmat: hogy ez a szerb testnevelés az érettségi promóciójában többet nem hangzik el. Március idusán én csak populistán tudok fogalmazni: Damjanich János befizetett minden magyarországi szerb gyereket arra, hogy testnevelésből szerb nyelven tegyen emelt szintű érettségi vizsgát (*Horn György: Ez Jellasicsra is igaz.*) - Jellasics horvát volt. -, úgyhogy méltatlan lenne a tanácshoz, ha azt a kisebbségi politikát, amit a Magyar Köztársaság folytat európai nívón, mi fikáznánk. (*Horn György: Javasolnám, hogy épületgépészetre cseréljük.*)

ELNÖK: Akkor egy javaslatban egyetérthetünk: a szerb testnevelést az épületgépészetre cseréljük ki az argumentációban. (*Zaj.*)

Szenes György!

DR. SZENES GYÖRGY: Egy kérdést szeretnék feltenni, most már a tényleges lebonyolítással kapcsolatosan. A szoftver eddig tényleg nagyon jól működött. Jönnek a gyerekek a változtatásra, a nyelvvizsgák miatt természetesen, mert folyamatosan nyelvvizsgáznak. Az ennek a rendje, hogy középszintre jelentkezhetnek, és ha bemutatják a nyelvvizsga-bizonyítványt, akkor emelt szintre jelentkezhetnek. Viszont az én információim szerint nem lehet belépni a szoftverbe ezen változtatás bejelentésére. Mikor lesz erre lehetőség? Mert ez minden nap van, tehát naponta jönnek a gyerekek.

PÓSFAI PÉTER: Megpróbálok válaszolni a kérdésekre. Azért vagyok mindig egy kicsit nehéz helyzetben, mert rengeteg dolgot kellene mondanom.

Dobos Krisztina fölvetette, hogy tudják-e már az iskolák, hogy hol milyen emelt szintű vizsgahelyszín lesz, vagy javítócentrum, és így tovább. Az elmúlt egy évben minden egyes régióban a regionális igazgatóságok munkatársai megtárgyalták a középiskolákkal, hogy milyen feladatokra van szükség, és ki milyen feladatot tud majd ellátni. Gyakorlatilag most, ebben a pillanatban startra kész minden, hogy véglegesítsék a korábbi megállapodásukat, ugyanis ez nagyon sok elemből áll, legalább egy tucat olyan feladatot tudok mondani, ami mind külön feladata lesz az ilyen centrumoknak: tételátadó centrumok, ahol történik majd a tételek iskolák felé történő végső kiadása, terítése, írásbeli vizsgacentrumok, javítócentrumok az emelt szintű írásbelik javítására, aztán a kijavított dolgozat visszajuttatása az iskolába, hogy a diák megnézhesse, a jogorvoslat lebonyolítása, emelt szintű szóbeli vizsgacentrumok, és így tovább, tehát rengeteg paramétere van ennek a feladatnak. Ezek mind rendelkezésre állnak. Addig nem lehetett konkrétan véglegesíteni a megállapodásokat, amíg nem volt meg a

diákjelentkezés. Most megvan, most indulnak a szerződéskötések az összes létező feladatra az iskolákkal, az iskolák által biztosított közreműködésért megfelelő díj megállapításával, legyen az igazgatói szervezőmunka, szaktanári munka, felügyelőtanári feladat, és így tovább. Tehát ott tartunk, hogy a véglegesítés van hátra, hiszen a jelentkezési adatokat tudni kell.

Az iskolák folyamatosan minden segítséget megkapnak, hogy elláthassák az érettségivel kapcsolatos nagyon komoly és újszerű feladataikat. Összeállítottam röviden egy néhány oldalból álló kis tájékoztatót az OKNT tisztelt tagjainak, és majd át is adom, amelyben szerepel egy oldalnyi olyan szöveg, ami csak címsorokból áll, hogy milyen témában - az érettségivel kapcsolatos bármilyen témában érdeklődünk akár tantárgyankénti közzéteendő vagy közzétehető anyagok felől, akár vizsgaleírások felől, akár egyebekről - hol érhető el a dokumentumok az interneten. Hiszen az elmúlt években minden egyes tantárgyhoz nemcsak részletes vizsgaleírások jelentek meg, hanem útmutatók is, az OKÉV pedig az elmúlt egy évben folyamatosan kidolgozott mindenhez segédanyagot. Tehát meg fogják látni, hogy azt is biztosítják a tanár számára, hogy a diák dolgozatára csak egy-két számot kell, hogy ráírjon, amit aztán majd rögzít a szoftverben. Sajnos a bonyolultságtól függően 30-50 oldalas anyagokat dolgoztunk ki például a középszintű felügyelőtanári feladatok ellátásához - kiment az Adaforon az iskolák számára, meg lehet nézni -, hiszen ha bemegy felügyelni mondjuk egy földrajztanár egy magyar irodalom írásbelire, nem tudja, hogy az hány részből áll, mikor mit kell csinálnia, milyen segédeszköz használható, satöbbi. Az emelt szintű felügyelőtanároknak, a jegyzőknek, az igazgatóknak, mindenkinek, aki közreműködik valamiben, a legrészletesebb útmutatókat készítettük el, és ezeket is folyamatosan megkapják az iskolák, tehát a segítség rendelkezésre áll. Egyelőre nem is tapasztaltunk fennakadást, ami azt mutatja, hogy egy ilyen volumenű dolog, mint 116 ezer ember érettségi jelentkezése abszolút határidőre, minden gond nélkül, minden ismeret birtokában lezajlott, ráadásul egy új elektronikus informatikai rendszer segítségével, amit szintén meg kellett tanulni.

Hogy milyen változtatásokra van lehetőség, és mikor, ennek is kidolgoztuk az eljárásrendjét, hiszen az nem megengedhető, hogy miután lezajlott egy jelentkezés, mindenki ötletszerűen, naponta változtat a jelentkezésen. Kiküldtük az érettségi rendszer eljárásrendjét elektronikusan. Ennek lényege az, hogy ez az igazgató hatásköre természetesen, és nem fog más hozzáférni, hogy megnyissa a rendszert és változtatgasson benne a következő hónapokban, hanem az igazgató ha elfogadta, és megvan a megfelelő ok – mindjárt mondom rá példákat –, akkor majd megteheti az OKÉV-en keresztül. Hiszen nekünk tudni kell minden változtatásról, ami a rendszerben történik, egészen az utolsó pillanatig, az érettségi vizsgabizottság záróértekezletének időpontjáig kell bemutatni például a nyelvvizsga-bizonyítványt, amit ha a diák bemutat, akkor a korábbi vizsgáját felülírhatja, és kap egy emelt szintű jeles 100 százalékos érettségit, ha kéri, a másik eredményéről egy tanúsítványt, és így tovább, tehát megvan erre a lehetőség.

Egyébként már az elmúlt rövid két hétben is jött négy olyan változtatási kérelem, ami arra vonatkozott, hogy a diáknak ebben a két hétben változott meg a neve; férjhez ment, vagy elírtak egy számot vagy egy nevet a szoftverben, pedig ezt ellenőrizték nyilván, és mindenki aláírta a kinyomtatott verziót is. Ezeket, amik hozzánk érkeznek, folyamatosan kezeljük, illetve az iskolák is hozzánk küldik, tehát az igazgatót felhatalmaztuk, hogy küldje el a megfelelő regionális igazgatóságunkra a változtatási kérelmet, ahol a jelentkezés történt, annak megfelelően, ahogy leírtuk az eljárásrendben.

Köszönöm.

ELNÖK: Megfelel neked ez a válasz?

DR. SZENES GYÖRGY: A változtatási rend rendben van, ez megjött, de az a része nem, ami az iskola hatásköre, mert nálunk jelentkezik a nyelvvizsga-bizonyítvánnyal a gyerek. Idáig is így történt, hogy ha nyelvvizsga-bizonyítványa volt, akkor emelt szintre jelentkezett,

tehát ezt nekem kell, mint az iskola vezetőjének prezentálnom, nem az OKÉV feladata. Ennek a megoldása nincs meg, a változásbejelentőben sincs leírva.

HORN GYÖRGY: Bocsánat, Dobos Krisztina kérdezett még valamit, amire nem válaszoltál.

ELNÖK: Igen, most akartam megkérdezni, hogy Dobos Krisztina megkapta-e a választ.

DR. DOBOS KRISZTINA: A 103 érettségi tantárgyra nem. (*Horn György: Az április 30.*) Ezt tudom. De van-e olyan szándék, hogy ez csökkenjen?

PÓSFAI PÉTER: Decemberben volt egy előzetes jelentkezés. Akkor sokkal több tantárgy fordult elő. Akkor kiszűrtünk minden jogszerűtlen jelentkezést, ami automatikusan látszott, hogy nem lehetséges. Beszéltünk rengeteg néhány jelentkezéssel bíró emelt szintű vizsgatárgyra jelentkezettel – igazgatókkal, diákokkal, mindenkit felhívtunk, hogy ezt komolyan gondolják-e, a diák is, meg az iskola is, hiszen nem is tudja érvényesíteni a plusz pont érdekében sem. Magyarul, ezt a szűkítést már megtettük, amit lehetett.

Amit viszont a jogszabályok, kormányrendeletek megengednek a diák számára, azt mi nyilván nem módosíthatjuk.

DR. DOBOS KRISZTINA: Egy kérdésem van még: csak a gyerek kap értesítést, hogy az emelt szintűt hol teszi le, vagy az iskola is kap?

PÓSFAI PÉTER: Természetesen a diákok is kapnak személyre szóló értesítést.

DR. DOBOS KRISZTINA: De az iskola is?

PÓSFAI PÉTER: Az iskola is és a diák is.

ELNÖK: Újabb kérdés, hozzászólás? Liskó Ica?

LISKÓ ILONA: Javaslatom lenne az OKNT jelen lévő tagjainak. Látjuk, hogy most körülbelül hogy állnak ezek az előkészületek. Lenyűgöz az OKÉV abszolút szakszerű, nagyszerű munkája, természetesen. De el lehetne érni azt, hogy esetleg a félév végén, mielőtt mi is befejezzük az OKNT-ben a félévünket, térjünk vissza még egyszer ennek a témának a megtárgyalására. Szerintem ez egy nagyon nagy jelentőségű kérdés az oktatási reformon belül, a változásokon belül, ami indokolja, hogy erre visszatérjünk.

Kérjük meg Pósfai urat, egyrészt írásban adjon nekünk egy tájékoztatót ezekről a számokról. Lehetetlen helyzet, hogy az OKNT jelen lévő tagjai körmölnek számokat, és mindegyikről kiderül, hogy nem is annyi, meg nem is úgy van. Egy megbízható, előre kiküldött kimutatást kérünk arról, hogy milyen számok szerepeltek, milyen vizsgákat, milyen iskolákból, hány gyerek, milyen tett le ebben a kétszintű érettségi szakaszban. Ezt megkaphatnánk-e előre, írásban egy ilyen OKNT értékelő ülés előtt?

Akkor e mellé odatenné a minisztérium nevében Friss Péter úr, hogy mennyi pénzbe került a minisztériumnak – hangsúlyozom: nem a szülőknek, nem az iskoláknak, mert az nem biztos, hogy ő tudja – a felkészítés a kétszintű érettségire, és mennyibe került a kétszintű érettségi lebonyolítása. Amiben benne van mindaz, amit most Pósfai úr elmondott: hogy az OKÉV hány 400 oldalas nem tudom, micsodát nyomtatott, és hány levelet küldött ki személyesen abba a tizenöt gimnáziumba annak a nem tudom, hány tanulóknak, akit ez a kétszintű érettségi egyáltalán érdekelt. Lássuk ezt akkor egyszer számokban, hogy akkor mi is történt valójában! Nézzünk szembe a tényekkel!

Kérheti-e az OKNT a minisztériumtól ezt?

FRISS PÉTER: Természetesen, amint érdemleges számok lesznek, számításokat lehet végezni. Előzetesen is nyilván megvannak ezek, hiszen van költségvetése az érettségi lebonyolításának – akár egyszintű, akár kétszintű, mindkét esetben pénzbe kerül.

LISKÓ ILONA: Csak nem ugyanannyiba!

FRISS PÉTER: Nem vagyok teljesen meggyőződve róla minden szempontból. Nyilván vannak elemei, de valóban nem az érettségit kell a kétszintű érettséggel összehasonlítani, hanem az érettségit a teljes érettségi-felvételi rendszerrel. A kérdés szerintem ennél kicsit bonyolultabb tehát, de nyilván meg lehet tenni.

A kiváló munkát végző OKÉV védelmében azt azért szeretném visszaidézni: Pósfai úr említette, hogy tegnap este fejezték be a feldolgozást, aminek egyszerű oka van: postán érkezett nagyon sok jelentkezés, hiszen a jogszabály erre lehetőséget adott, és ezt fizikailag akkor lehetett befejezni.

Az összesítés, amint elkészült – mint látom, nála is csak kéziratban van –, üléstől függetlenül nagyon szívesen az OKNT tagjainak e-mailen elküldjük az adott, lezárt állapotnak megfelelően. Tehát, ha megfelel, ilyen közbenső tájékoztatást is szívesen nyújtunk.

LISKÓ ILONA: Bocsánat, erre szeretnék reagálni, mert ez így nem lesz jó, Péter, ha maguk az érettségi költségét összemossák a kétszintű érettségi költségével. Engem – és javasolnám itt a kollégáimnak is – kifejezetten az érdekelne, amit ezen a címen költöttek el, hogy a kétszintű érettségre való felkészítés és annak extra költségeket jelentő lebonyolítása. Éppen az az érdekes, hogy azt látnánk, mi a különbség, a régi típusú, hagyományos érettségihez képest mennyi többletet igényel az, hogy bevezették a kétszintű érettségit. Éppen ez érdekelne bennünket. Olyan kimutatásra nincs szükség, hogy mennyibe került egy érettségiző tanuló, mert itt egy csomó pénzt – amit Pósfai úr az előbb felsorolt – kifejezetten arra költöttek, hogy nem egy útmutatót kellett kiadni, hanem kettőt, és két szintre kellett felkészíteni. Elválík nyilván a számokból.

FRISS PÉTER: Nem így van, Ica!

ELNÖK: Egy csomó dolog keveredik. Hozzászólóként szeretném mondani.

Úgy gondolom, köszönettel lehet nyugtázni, amit az OKÉV a technikai lebonyolításról és előkészítésről adott. Ez volt igazán, amit ma meg lehetett tárgyalni. Ennek kapcsán belepörgött, visszaköszönt egyrészt a kétszintűség problémája, másrészt, ebbe elbújtatva vagy ettől nem leválasztva, az, hogy egy más típusú érettségiről volt szó, mint korábban, akkor is, ha csak egyszintű lett volna. Nem tudom, a költségeket hogyan és milyen számításokkal lehetne szétbontani, mi annak az ára, hogy most nem a 13. számú feladatot kell megoldani, hanem mást kell mérni, vagy visszaigazolni az érettséggel, és mennyi ehhez képest – ha csak egy szinten kérték volna – a többlet, mert két szinten kérték. Ha erre van mód megállapítani, akkor jó, hogyha nincs, nincs. Ne keverjük össze.

Az érettségi egy kardinális változáson ment keresztül, aminek nyilván van költségtöbblete is. Hogyha visszatér az OKNT – és gondolom, hogy vissza kell térni – az érettségi egész problematikájára, akkor ez nem a kétszintűség vagy egyszintűség kérdésére korlátozható kérdés, hanem az érettségi szabályozó funkciójára, arra a funkcióra, amit a közoktatás egész szférájára azáltal gyakorol, hogy a kimeneti szabályozás legegzaktabb eszközeként más paraméterek mentén kívánja mérni a felkészültséget, és ezzel szolgálni az egész oktatási rendszer bizonyos irányban történő átalakulását.

Erre viszont azt hiszem, akkor érdemes visszatérnie az OKNT-nek, ha az érettségi eredményeiről tudunk már beszélni, tehát arról, hogy az új típusú érettségi tartalmilag mit eredményezett, mennyire értették meg, mennyire akceptálták, akik válaszoltak, akik értékelték

azt a választ, ami elhangzott. Ezért én nem javasolnám, hogy a tanév vége előtt mi erre visszatérjünk, hanem adjunk kifutási időt egy olyan analízis elkészítésének, ami már a beérkezett érettségi dokumentáció alapján készíthető el.

Meg kell mondani, hogy ezt szeptemberre vagy októberre tegyünk, körülbelül mikorra lehet elkészülni - én mindenképpen az őszi szezonra tenném – egy ilyen komplex, tartalmi, és amennyire lehet, költségszámításos képpel.

Ezt egyelőre csak hozzászólásként akartam mondani, de ti is izgatottan morgolódtatok mellettem.

PÓSFAI PÉTER: Ha szabad egy-két mondatot hozzáfűznöm ehhez a kérdéshez.

Ha csak egyszintű lenne most az érettségi, csak középszintű, gyakorlatilag ugyanennyibe kerülne (*Többen: Nem igaz!*), ugyanis a nagy költségkülönbség a régi meg az új között nem ebben van, hogy kétszintű, hanem abban, hogy egészen más az egyes vizsgatárgyak vizsgaleírása, hogy középszinten is majdnem mindenből írásbeli vizsga van, és ilyen követelményekkel és vizsgaleírásokkal van az írásbeli. Magyarul: ez egy óriási különbség, először.

Másodszor: ez az érettségi kiváltja a felsőoktatási felvételi vizsgát, tehát ha költséget keresünk, akkor meg kellene nézni azt az oldalát is, hiszen nincsen a legtöbb helyen – két szakcsoport kivételével – felsőoktatási felvételi vizsga.

Ezenkívül az érettségi számos új vonással rendelkezik - biztosítja tanuló jogviszonyban az előrehozott érettségi letételét középszinten, vagy éppen szintemelőt is, a régen érettségizetteknek folyamatosan a felvételijük érdekében újabb és újabb érettségi vizsgák letételét -, magyarul rengeteg egyéb olyan vonatkozása van, ami persze költségbe is kerül, és ezért nem mérhető simán egy hagyományos típusú érettségihez.

ELNÖK: Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én egy kicsit fordítva menetelek. Nagyon bizalmatlan voltam a kétszintű érettséggel és a reformokkal szemben is. Nekem most jön meg hozzá a kedvem, mert a gyerekeknek ez jó, ha ennyien jelentkeztek. Az a lényeg, hogy a gyerek hogy veszi a lapot, és úgy érzem, van erre igény, nagyobb lehetőségeket kínál, mint a régi.

Úgy érzem, hogy jó kezekben van ez. Engem lenyűgözött a számadatok biztonságos tudása, amit itt hallottunk, és a jó munkát meg kell becsülni. Hozzáfűzném még azt, hogy ugyanez a téma, az érettségi az NSZI-ben meg más szakoktatási területeken is zajlik. Ez egy hatalmas nagy munka. Én tíz évig vettem részt ennek egy nagyon kis szeletében, és nagyon gyomorszorító munka volt kiadni az érettségi tételeket, ezért meg tudom becsülni, ha zajmentesen, botránymentesen zajlik - mert már évtizedek óta így megy - ez a nagyon nehéz munka. Tehát az elnök úrhoz csatlakoznék, aki egy kicsit átfordította a hangulatát ennek a megbeszélésnek, hogy előljáróban abban vagyunk érdekeltek, hogy jó hangulatban és jó körülmények között így folytatódjon az érettségire való felkészülés, és aztán majd meglátjuk fél év múlva, hogy hogyan sikerült.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Hozzászólás van-e még, mielőtt megkísérlek valamiféle szöveget a vita szétmarcangolásos terepére fogalmazni? (*Nincs jelentkező.*)

Az első javaslatom: az OKNT elismerését fejezi ki az OKÉV-nek és az érettségi lebonyolításában közreműködő munkatársaknak a jelenlegi beszámoló alapján megítélhető munka lelkiismeretességéért, pontosságáért. Aki egyetért egy ilyen jellegű, tartalmú mondattal, az kérem, emelje fel a kezét. (*Szavazás.*) Köszönöm, egyhangú.

Kettő: az OKNT szükségesnek látja, hogy az érettségi tartalmi, lebonyolítási és pénzügyi tapasztalatairól, illetve konzekvenciáiról egy önálló napirendként előzetes írásos beszámolók alapján egésznapos vitát bonyolítson le minden olyan érdekelt és felelős személy

előzetes meghívásával, aki a munkában irányítóként részt vett és esetleg további információkkal szolgálhat. Egy ilyen ülés beiktatását az őszi szezonban látjuk reálisnak, a pontos időpont tisztázására a tanév vége felé kerítünk sort. Aki ezzel egyetért, emelje föl a kezét. *(Liskó Ilona: Nem biztos, hogy egésznaposnak kell lennie. – Közbeszólás: Fő napirend legyen.)* Igen. Tehát ki az, aki ezzel egyetért? *(Szavazás.)* Egyhangú. Az egészsznaposságot nem stílárisként fordulatként mondtam, hanem azért, mert nagyon nem volna jó, ha egy ilyen fontos kérdésben a búcsúszimfónia jellegét öltené az OKNT, mert ez tényleg megér annyit, hogy a végén egy olyan szöveget tudjunk megfogalmazni, amely ennek az összes lényeges aspektusára kitér. *(Dr. Trencsényi László: Viszont a rántott hús növeli az érettségi fajlagos költségét. – Derültség.)* Nyilván így van, de nem valószínű, hogy csak a kétszintűsége vonatkozik, mert lehet, hogy a kétfogásos ebédre is vonatkozik a költségek eme megnövekedése.

Lezárható ez a napirendi pont?

DR. SZABADOS LAJOS: Nekem nagyon nagy bajom van, mert ez a napirendi pont úgy szól, hogy: tájékoztató a próbaérettségről...

HORN GYÖRGY: Van még két része, folytatnám. *(Közbeszólás: Ez a napirendi pontnak csak az első része volt.)* Mondtam, hogy három napirendi kérdés van.

ELNÖK: Pontatlanul fogalmaztam. Ezt a témakört ezzel lezárhatjuk, és most újra Horn György úré a szó.

HORN GYÖRGY: Még annyit hadd tegyek hozzá az első részéhez, hogy az OÉVB ehhez képest több ponton aggodalmát fejezte ki. Ugyanis úgy tűnik, hogy itt minden teljesen rendben van, mi is azt mondtuk, hogy az OKÉV nagyon derék, de vannak olyan bizonytalanságok, rendezetlenségek, amelyeket nagyobb biztonsági rendszerrel szükséges lenne módosítani, amit az elején is elmondtam: tanárfelkészítés, jogbiztonság, satöbbi.

A 2. napirendi pont keretében Horváth Zsuzsa a próbaérettséggel kapcsolatos tájékoztatót tartotta meg az OÉVB előtt. Ennek összegzésére is kísérletet teszek.

A próbaérettségi összességében jól sikerült, aminek az a lényege, hogy például a jelenlegi érettségi szervezése, logisztikája erre épült, tehát mindennek, ami abban történt, a kimenete ez volt. Ezért ez egy nagyon fontos és nagyon eredményesnek látszó dolog. Ugyanakkor komolyan felmerültek - ami a nagynyilvánosság előtt meg a szakmai nyilvánosság előtt is tudott - olyan tartalmi anomáliák, amelyek például az alacsony teljesítményre, a magas bukási arányra vonatkoztak. Ezt nem értékeltük együtt, de mindenki számára megnyugtató volt, hogy tartalmilag ígéretet kapott az OÉVB arra, hogy ennek az írásos szakmai összegzését rövid időn belül megkapja. Gondolom, ez az OKNT-tagok számára is egy érdekes és fontos információ. Úgy tűnik, hogy ez a szakmai anyag elkészült, és megkapható.

A másik, hogy úgy tűnik, a tizenegyedik évfolyamosok alacsony motivációja, tehát a próbaérettségiben való személyes érdekelttség hiánya erősen csökkentette a teljesítményt, hiszen a tanulók nagyon nagy hányada jóval korábban befejezte a feladatokat a rendelkezésre álló időnél. Az a szint, amit ott vizsgáltak - nyilván csak a tizenegyedikes tananyagig -, eltérő motivációjú lesz most az élesbe forduló érettségénél, mint a próbaérettségi során. Ezért az volt Horváth Zsuzsa, illetve a szakmai csoport álláspontja, hogy itt az elégtelenek magas számának ez volt az egyik oka, ami nem tűnik az élesbe forduló érettségiben problémának.

Itt csak írásbeli volt, és az elmúlt években lezajlott magyar nyelv és irodalom érettségiknél nem volt magasabb a bukások aránya, de nem volt szóbeli korrekció. Az volt az elmúlt évtizedek tapasztalata, hogy az írásbelin elégtelent szerzett tanulók nagy hányada a szóbelin eddig is korrigált, ami ebből hiányzott, tehát nem lehet összevetni a korábbi érettségi bukási arányával ezt az írásbelit, azon egyszerű oknál fogva, hogy a korábbi érettségi bukási arányát a szóbelik jelentősen módosították. *(Közbeszólás: Ez önmagában tragikus.)* Egyetértetek.

A harmadik elem, ami nagyon lényeges, és külön hangsúlyt kapott, az, hogy feltűnő, hogy valamennyi tárgyból az új típusú feladatok, amelyek a modernizációt, a képességvizsgálatot tartalmazzák, szignifikánsan jobb eredményt értek el, mint a tradicionálisak. Vagyis a gyenge teljesítmény, az alacsony motiváció különös sajátossága, hogy a régi típusú feladatok sikerültek gyengébben, vagyis amire az iskoláknak most kell felkészülni, abban, úgy tűnik, van elmozdulás az iskolákon belül.

Végül pedig – ez nagyon lényeges elem volt – a több elemű értékelési rendszerben, ha jól emlékszem – Zsuzsa majd megint kijavít – 27 százalék volt a nyelvtan elégtelenek száma, és ehhez képest ez az arány, attól, hogy több elemből állt össze az értékelés, és van ez a 10 százalékos minimum, ami több elemből van, egyrészt korrigálta a végső értékelést – eredetileg 25 százalék volt az alsó határ, és onnan mozgott el –, és úgy tűnik, ezzel a tényleges érettségi során nem lesz ekkora arányú még az adott keretek között sem az elégtelenek, illetve a gyenge teljesítmények aránya.

Ezzel kapcsolatban az OÉVB-nek külön összegző értékelése nem volt, hanem egyrészt köszönettel fogadta az OKÉV munkatársainak ezt a nagy munkáját, és úgy ítélte meg, hogy amennyiben ez így látszik, nincs olyan nagy kockázat a tartalmi kérdésekben a 2005-ös érettségiben.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy mindent elmondtam-e emlékeitek szerint.

ELNÖK: Zsuzsa, van hozzátennivalód?

HORVÁTH ZSUZSA: Köszönöm szépen, elnök úr, és az OÉVB elnökének is a tárgyyszerű tájékoztatást. Annyit tennék hozzá, hogy egy nagyon fontos szerepet töltött be az említettekén kívül a próbaérettségi, legalábbis a tartalmak és a vizsgafeladat-típusok közvetítése tekintetében, nevezetesen a tájékoztatási funkciót. Hiába volt nagyon sok tanártovábbképzés, illetve elektronikusan elérhető tájékoztatást szolgáló anyag, ennél hatékonyabb módja nincs, nem volt a tanulóknak, a tanároknak, illetve a szülőknek – bárki, hiszen elektronikusan hozzáférhetőek ezek az anyagok –, az összes érintett tájékoztatására.

Az OKI tíz vizsgatárgy eredményeit elemezte, és ezeket az elemzéseket eljuttattuk az Oktatási Minisztériumnak. Most folyamatosan az Új Pedagógiai Szemle hasábjain jelennek meg részben az elemzőkkel készített interjúk, illetve az interjúkat követően tanulmány formában is olvasható az eredmények elemzése.

A december elején már készen lévő úgynevezett rövid szakmai jelentéshez képest most készülnek, március végére elkészülnek a részletes szakmai jelentések, ezeket szívesen felajánljuk természetesen az OKNT-nek és az OÉVB-nek is.

Még egy pillanatra hadd térjek vissza mindarra a konkrét eredményre, amit Gyuri említett. Az összes olyan eredményt ugyanis, amit a feladatsor elkészítésével, illetve a javítási-értékelési útmutató bármilyen változtatásával befolyásolni lehet – természetesen ezek feltevések, hogyan lehet befolyásolni – érvényesítették az írásbeli feladatok készítői a 2005-ös írásbeli feladatokban. Azt gondolom, ez a következő és nagyon fontos szerepe volt a próbaérettséginek, hogy minden lehetséges tapasztalat érvényesüljön a 2005-ös érettségi előkészítésében. Így például a helyesírás értékelése finomodott, kevesebb vizsgapontot tud elveszíteni a diák a helyesírási hibák miatt. Megjegyzem – nem szeretnék részletekbe belemenni – külön követtem mindazon empirikus méréseket, ahol az érettségiző korosztály helyesírását vizsgálták, és rendkívüli módon csökkent a hibák számát, ha éles vizsgahelyzetről van szó. A 2002-es teljes körű OKÉV-felmérésben, ahol 74 ezer diák vett részt, és jómagam is tagja voltam a szakmai bizottságnak, tehát elég jól ismerem, például sokkal kisebb volt a helyesírási hibák aránya, és a típusa is más szerkezetet mutatott, mint a mostani próbaérettségiben. Nyilvánvaló, a diákok tudják, mi az, hogy vizsgahelyzet.

Nem kaptam rá felszólítást, tehát nem is szólok hozzá, bár nagyon sok észrevételünk lenne természetesen mindahhoz az adathoz, amit hallottunk a jelentkezésről, nevezetesen arról, hogy mi is indokolja, hogy is néz ki az a motiváció, amivel a diákok az iskolában találkoztak,

arra, hogy milyen szintű vizsgát tegyenek. Nem szeretném, ha szerénytelennek tűnne, de azt gondolom – itt már elhangzott természetesen a legnagyobb nagyrabecsülésemet tolmácsolom én is az OKÉV-nek, hiszen már évek óta együtt dolgozunk, az NSZI-nek –, az OKI-nak is szerepe volt az új érettségi folyamat szakmai előkészítésében. A magam munkatársai nevét említeném még meg tehát, meg az OKI nevét is.

ELNÖK: Más kiegészítés?

MODLÁNÉ GÖRGÉNYI ILDIKÓ: A Nemzeti Szakképzési Intézet szervezte a próbaérettségit. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Tanács! El kell mondanom, a szakterület nagyon örült ennek a próbaérettséginek. A tanárok úgy jelezték vissza, hogy talán soha nem volt olyan érettségi vizsga, ahol ilyen előkészítés lehetett, és ők úgy érzik, valóban fel tudtak készülni erre a vizsgára.

Pontosan a próbaérettségivel összefüggésben, valamennyi szakmacsoportban megjelentettük a módszertani anyagot, tehát a próbaérettségi tapasztalatait is. Sajnáltuk ugyan, hogy csak három szakmacsoportban lehetett ezt az érettségit megszervezni és kilenc iskolában – pénzszüke miatt –, de úgy gondoljuk, a módszertani útmutató, amit ezzel összefüggésben összeállítottunk, talán segíteni fog a többi iskolának is abban, hogy ez jól tudjon megszerveződni.

Tulajdonképpen mi a 21 illetve 22 tantárggyal az OKÉV munkájába bedolgozunk, és nagyon jó az együttműködés, szinte napi kapcsolatban vagyunk. Minden problémát röviden és jól egyeztetni tudunk. Örültünk annak is, hogy miniszteri biztost jelölt ki az Oktatási Minisztérium, hiszen nagyon fontos az, hogy tényleg olyan tételeket kapjanak a tanulók, ami nemcsak szakmailag pontos és precíz megfogalmazású, hanem nyelvhelyesség szempontjából is egyértelmű, és a nyelvi előírásoknak megfelelően megfogalmazott.

Bizony, annak ellenére, hogy tizenöt éve az intézet tételkészítéssel foglalkozik, és nagyon szigorú rend szerint készítjük ezeket a tételeket, mi is látjuk, hogy hol szükséges még korrigálni. Amikor a miniszteri biztos jelezte, hogy nagyon szép a tételünk, egységesen szerkesztett, de még egyszer fussuk át nyelviileg, még mindig találtunk, pedig több mint tizedik alkalommal nézegettük át a tételeket. Találtunk még hibákat. Ezt is fontosnak tartjuk.

Azt gondolom, nemcsak egy újfajta érettségi rendszer alakul ki, hanem egy újfajta metodika is a háttérmunkákat illetően, tehát a szakmai anyagokat illetően, a tételek követelményét illetően, mind tartalmilag, mind formailag.

A próbaérettségit követő munkák mellett mi a versenyeket is szervezzük. Ebben a 21 illetve 22 szakmacsoportban megtörténtek a bejelentkezések az országos tanulmányi versenyre. 2424 tanuló jelentkezett be. Érdekes, hogy egyetlen szakmacsoportban nem jelentkeztek erre a szakmai előkészítő versenyre. A jogszabály szerint a verseny kiírásától függ, hogy közép- vagy emelt szintűnek számít majd egy jó eredmény.

A művészeti szakmacsoportban nem jelentkezett senki erre a versenyre, viszont az is érdekes, hogy a 2424 tanuló közül mintegy 700 a közgazdasági szakmacsoportból jelentkezett, és majdnem 300 tanuló az informatikai szakmacsoportból. Ez is azt jelzi, hogy bizonyos területeken jobban rámozdultak, más területeken kevésbé. Nyilván a versenyek kiértékelése most zajlik, tehát azt még nem tudjuk megmondani, hogy mennyiben kapnak érettségi tantárgyi jegyet a versenyen eredményt elért tanulók.

Röviden ennyiben szerettem volna összefoglalni a próbaérettségit és a tételkészítést.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kinek van kérdése? Hadházy Tibor!

DR. HADHÁZY TIBOR: Egy nagyon egyszerű kérdést teszek föl, ami feltehetően az én tájékozatlanságomból fakad. Ez pedig úgy szól, hogy a próbaérettségire a kérdéseket, feladatokat összeállító bizottságok áttekintették-e ezeket a tapasztalatokat, és tartalmi módosítások bekövetkeztek-e a 2005. évre vonatkozóan. Ezt a kérdést azért teszem föl, mert a

tárgyaimban láttam egy-két olyan kitűzött feladatot, ami igen-igen igényes volt, és nagyon magas színvonalat várt el, magyarul nagyon-nagyon nehéz volt.

Ennek az alkérdése az, hogy az összeállt minta milyen módon került kijelölésre, véletlen számgenerálás vagy bármi más alapján, illetve mely iskolák kerülhettek be a mintába, akik ezen próbavizsgát alanyai voltak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Pósfai Péter válaszol.

PÓSFAI PÉTER: Ez utóbbival kezdem. Nem volt minta. Ezt az összes középiskolában – ezer középiskolában – megszerveztük, tehát minden diák, aki most érettségizni fog, részt vett legalább egy tárgy írásbeli próbaérettségijén. (*Szabados Lajos: Részt vett, vagy részt vehetett?*) Részt vett, kötelező volt mindenkinek. Az, hogy egy adott diák az első nap lezajlott öt tárgy esetében melyik tárgyból milyen szinten vett részt az írásbelin, az iskola saját beosztásán múlt, a diák, a tanár és az igazgató megállapodásán. A másik öt vizsgatárgy esetén pedig a későbbi időpontokban írhatták meg már ilyen központi előírás nélkül a próbaérettségit. Tehát mind az ezer középiskolában mindenki megtapasztalhatta – diák, tanár, szaktanár –, hogy miből áll az új érettségi.

Az előző kérdésre pedig azt tudom válaszolni, hogy mint hallottuk, természetesen az is az egyik fontos célja volt a próbaérettséginek, hogy a vizsgakövetelményeket összeállítók, a vizsgaleírásokat az elmúlt évtizedekben kidolgozók, a vizsgafeladatokat készítőik kellő tapasztalatot szerezzenek. A legnagyobb létszámú tárgyakból a magyar nyelvtől a fizikáig és a földrajzig bezárólag ugyanazok készítették elő szakmailag a próbaérettségit, akiknek a vezetésével zajlott a tapasztalatok levonása és most az éles írásbeli és szóbeli tételsorok készítése. Azaz minden szakmai tapasztalatot minden tantárgyból megpróbáltak akceptálni, nemcsak olyan szinten, nemcsak azon az alapon szelektáltak és vizsgálták felül ezeket, hogy milyen feladatok voltak, és milyen nehézségűek, hogy mennyire működött vagy nem működött egy-egy feladat a diákok körében, hanem még az egyes vizsgatárgyak vizsgaleírásait is itt-ott egy kicsit módosítani kellett, hiszen kiderült, hogy ami íróasztalnál született a korábbi években, az nem biztos, hogy a gyakorlatban is jól működik. Ezért volt szükség arra, hogy a részletes vizsgakövetelményeknél a vizsgaleírásokat még az elmúlt ősszel módosítani kellett itt-ott egy kis kiigazítással, pont a tapasztalatok nyomán, és ez is megjelent a jogszabályban.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Friss Péter!

FRISS PÉTER: Amit Pósfai úr elmondott, ahhoz még hozzátartozik, hogy mivel a felsőoktatási intézmények alapvetően a középszintet elfogadják, ezért a középszintnek gyakorlatilag tudnia kell hordozni az érettségi követelményeknek való megfelelést és a felsőoktatásba való bejutáshoz megfelelő szórást, hogy mindkettőt tudják a feladatok összességében biztosítani. Ez azt jelenti, hogy bizony elengedhetetlen, hogy legyenek olyan színvonalú vagy nehézségű feladatok is középszinten, amelyek esetleg egy más, az eredeti elképzelésnél megmaradt rendszerben, hogy a középszint mire szolgál és az emelt szint mire szolgál, nem biztos, hogy kellettek volna, tehát itt egy szintnek kell tudni hordozni sokféle követelményt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon!

MODLÁNÉ GÖRGÉNYI ILDIKÓ: Egy kiegészítést Pósfai úrhoz: a szakképzésben nem volt teljes körű, tehát ott jelentkezés alapján a szakmai előkészítő tárgyaknál az iskolák jelentkezési sorrendje szerint, és a jelentkezési sorrendnél figyelembe vettük azt az alapelvet, hogy legyen benne Budapest, meg legyenek benne a régiók, így két budapesti és hét vidéki iskola volt benne.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további hozzászólás, kérdés? *(Nincs jelentkező.)* A javaslatom a következő. Az OKNT egyetértőleg tudomásul vette Horn György beszámolóját a vizsgabizottságnak a próbaérettségi tapasztalatairól szóló tájékoztatójáról, és az ehhez fűzött kiegészítéseket. Nem kell semmi másról határoznunk; kaptunk egy tájékoztatást, és elfogadtuk - mert nem vitatta senki - mind az értékelést, mind az indoklást. Van-e ettől eltérő álláspont?

Hadházy Tibor!

DR. HADHÁZY TIBOR: Nem eltérő, csak azt szeretném megerősíteni, hogy ahogy elhangzott a kollegám részéről, erre a kérdéskörre, a tapasztalatok összegzésére célszerű visszatérni nemcsak a középfokú oktatás szempontjából, hanem a felsőoktatási jelentkezések, a felsőoktatási beiskolázás és a jelentkezések szempontjából is. Tudnék egy intézményre vonatkozóan máris némi visszajelzéssel szolgálni néhány apró észrevétellel. Célszerű lenne ezt egy olyan üléssé alakítani, ahol a két aláíró, a felsőoktatási és a közoktatási a tapasztalatait behozhatná.

ELNÖK: Ha jól értem, amikor visszatérünk az érettségi egészének komplett tárgyalására *(Dr. Hadházy Tibor: A kétszintű érettségi tapasztalataira.)* – így van –, akkor biztosítsunk ennek a felsőoktatás szempontjából történő értékelésére is lehetőséget. *(Dr. Hadházy Tibor: A közoktatás mellett a felsőoktatási tapasztalatok is megjelenhessenek. Ez egy első évi tapasztalat lesz nyilván.)* Ennek az időpontja viszont nem lehet ugyanakkor, mint az érettségié. *(Közbeszólás: De lehet, ősszel.)* Annak, hogy ezen érettségi nyomán az első év hogy sikerült a felsőoktatási intézményekben... *(Közbeszólás: A felvételik.)* Csak a felvételik...

DR. HADHÁZY TIBOR: Nem voltam elég világos: csak a felvételi jelentkezések és a tényleges beiskolázás tapasztalatai.

ELNÖK: Értem. Akkor ezzel kiegészítjük azt a napirendet. Köszönöm szépen, ezzel ezt a részt lezárjuk.

Hallgatjuk Horn Györgyöt.

HORN GYÖRGY: Köszönöm szépen. Elvben azt gondoltam, hogy ezen lesz igazán vita, de hát most már ürülünk. *(Közbeszólás: Nincs írásos anyag.)* A harmadik részhez végképp nem lehet, mert ez az egész most zajlik.

LISKÓ ILONA: A próbaérettségi már korábban volt, ahhoz már lehetne éppenséggel.

HORN GYÖRGY: De hát hallottad, hogy tegnap összegezték.

LISKÓ ILONA: A próbaérettségi tapasztalatait rendszerezték.

HORN GYÖRGY: Azzal egyetértek, hogy ez nem jó.

A 3. napirend az OÉVB ülésén, és úgy gondolom, az OKNT-n is, egy fontos kérdés: a korábban érettségizett tanulók felvételi pontszámainak számításával kapcsolatos dilemmák címet viseli. A mindenki által ismert problémát tárgyalta meg az OÉVB, nevezetesen azt, hogy az elmúlt időszakban érettségizett tanulóknak, akiknek nincsen százalékos értékelése az érettségiben, a jogszabály az adott érdemjegy maximális százalékát adja pontszámban. Ez pedig valóban különbséget tehet az adott érdemjegyen belüli, jelenlegi érettségizettekhez képest, hiszen a jelenlegi jeles érettségi 28-29-30 pontot érhet – és minden osztályzatra hasonlóan –, míg az elmúlt évi érettségi automatikusan 30 pontot.

Az OÉVB a következő álláspontra jutott – nem is olyan nagyon nagy vita után – ebben a kérdésben.

Az egyik: belátjuk és elfogadjuk, hogy a két különböző érettségi illesztése mindenképpen okozhat eltérő helyzeteket a jelentkezők körében. Ez egy adottság, amit valamilyen módon kezelni kell.

A másik: az illesztés az álláspontunk szerint bizonyos kérdésekben pontatlanul sikerült, különösen azon a ponton, ahol a jelenlegi érettségibe belépő, szintemelőre jelentkező tanulók két vizsga eredményét hozhatják egyszerre, egy időben a felvételire, ami szerencsétlennek tűnik. Nem tudom, mindenki számára világos-e, miről van szó. *(Többen: Nem.)* Úgy szól a szabály, hogy az a tanuló, aki szintemelő érettségit tesz a tavalyi érettségi után, megkapja a 7 pontját az emelt szintért, és amennyiben ez gyengébben sikerül mint jeles, akkor módja van arra, hogy az elmúlt évi érettségi érdemjegyét használja mindenhez. Magyarul: egy közepes emelt szintű érettségivel lehet tavalyi középszintű 30 pontot és jelenlegi emelt szintű plusz 7 pontot kapni. Ezt a megoldást szerencsétlennek tartjuk.

Úgy tűnik, hogy ez mindenki számára hosszú idő óta nyilvánvaló. Arról van szó, hogy ezek a játékszabályok, az illesztés sajátos okai miatt régóta – az időpontokra nem emlékszem biztosan, de főigazgató úr vagy főosztályvezető úr meg tudja mondani – a nyilvánosság előtt van. Maga a korrekciós javaslat, az érettségit megelőző két hónappal már bármilyen módosítása ennek ugyanilyen jogbizonytalanságot szül, és ugyanúgy érinthet hátrányosan tanulókat, mint ahogy ez a megoldás érint hátrányosan tanulókat.

Bár felmerült az OÉVB-ben módosító javaslat is, végül arra jutott, hogy semmilyen módosítást nem támogat, és úgy tűnik, a legkisebb létszám ez a kör, aki ebben érintett. Minden más, még ha nem lenne késő a módosítás, akkor is nagyobb csoportot érintene – hogy előnyösen vagy hátrányosan, az a szabályozás szempontjából lényegtelen.

Ezért az volt a javaslatunk, hogy

1. most már jogszabály-módosítás ne történjék,
2. a felvételi eredmények birtokában az OM – amennyiben ez lehetséges – tegyen lehetővé szakmacsoportonkénti egyedi korrekciót az adott helyzetben, ha látványos különbség bárhol érzékelhető lenne.

Úgy gondolom, ez volt a vita összegzése. Az összes jelentkezőből – most már pontosan látjuk mindannyian – 11 694 fő jelentkezett régi érettségire, és ebből 7527-en jelentkeztek régi emelt érettségire. Ez az a kör, akinek elvben lehet – nyilván nem mindenkinek, hiszen lesznek jelesek meg jók...

PÓSFAI PÉTER: Bocsánat: kötelező!

HORN GYÖRGY: A bölcsész „B”-nél például kötelező. Akkor még ennél kisebb is ez a szám, ahol ez érinthet, néhány ezer főt. Ez esetben az a javaslatunk, hogy ilyen korrekció legyen.

Még egyet hadd tegyek hozzá. Bizonyára másoknak is tudomására jutott, hogy ez nemcsak a szakmai kormányzati egyeztetés során, hanem a parlamenti bizottsági ülésen is előkerült, tehát van egy politikai vetülete is, aztán Alkotmánybírósághoz fordult két szülő. Felmerültek még más, eltérő javaslatok is, például külön kategóriája legyen a régen érettségizetteknek, a kvóták osztódjanak meg.

Ez már nem a bizottság véleménye, hanem az enyém: nem támogatnék még ilyen típusú módosítást sem. Hogyha az OKNT ezzel kapcsolatban állást foglal, én a magam részéről egy ilyen típusú módosítást sem javasolnék. Mondom, ez már az én véleményem, hiszen az érettségi bizottság tegnapi egyeztetése után egy tegnapi javaslat volt.

Arra egyikünk se tudott válaszolni, mi van akkor – és gondolom, erre a kormánynak valamilyen eljárást végig kell gondolni –, ha az Alkotmánybíróság mégis befogadja ezt a javaslatot a felvételi eljárás megkezdése előtt. Akkor mi történik? Erre voltak jelzős szerkezetű kitételek, amiket most nem ismertetnék.

Köszönöm szépen.

MAKKAI LÁSZLÓ: Annyival egészíteném ki, hogy az a javaslat is elhangzott – abban a tudatban, hogy már korábban is minden testület bírálta ezt a rettenetesen bonyolult és igazságtalan pontátszámítási rendszert –, hogy már rövid távon is át kell gondolni, hogy egy másik, összemérhető, normális rendszer alakuljon ki. Nem az, hogy majd két év alatt levonjuk a konzekvenciákat, és akkor jövőre ugyanezek a problémák előjönnek. Onnan közelítve tehát, hogy hogyan lehet valóban összemérhető teljesítményeket úgy ponttá átszámítani, hogy a pontszám is a teljesítményt tükrözze, nem pedig ilyen bonyolult, torz átszámítási rendszert működtetni.

Köszönöm szépen.

HORN GYÖRGY: Javasoltuk, hogy már 2006-ra nézzük meg, van-e mód az értékelés során egy korábbi pontátszámítási rendszerre. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, Szenes György.

DR. SZENES GYÖRGY: Ehhez, amit Makkai Laci mondott, egy rövid kiegészítés. Tulajdonképpen a mi őszi ülésünk is többek között erről fog szólni, hogy mi az, amit az érettségivel kapcsolatosan kell tennünk 2006-ra, vagy mit javasolunk tenni.

Még egy kiegészítést szeretnék tenni. Az OÉVB-ülés után végiggondoltam még egy kicsit, hogy mennyire korrekt a mi javaslatunk. Egyre inkább meggyőződésem, hogy nincs igazán jó megoldás. Ez egy megoldás volt, amely mindenki számára biztos volt, egy éve tudta mindenki, hogy fog történni, ennek tudatában jelentkezett minden tanuló, ha akart, a szintemelőre, ha akart, beszámíttatni a régi pontszámait. Mindenki ennek tudatában jelentkezett. Ha most belenyúlnánk a rendszerbe, további jogbizonytalanságot jelentene, tehát én semmiképpen nem javasolnám, mert akkor esetleg másik több tízezer gyereknek az egész jelentkezését kellene felfordítani. Láttuk, éreztük, tudtuk, hogy a két rendszert összesímitani teljes biztonsággal úgysem lehet. Ma is azt gondolom, ez volt a legkisebb rossz.

Azt javasolom, maradjon.

FRISS PÉTER: Csak egy mondatot mondanék. Bár nyilvánvaló, talán mégis érdemes emlékeztetni arra – nem kisebbítve ennek a kérdésnek a súlyát –, hogy ami elhangzik, nem az érettségi rendszer, hanem a felsőoktatási felvételi rendszer kérdése. Persze, ez a probléma súlyát nem kisebbíti, csak azért mondtam, hogy a fogalmakat és a kategóriákat egyértelműen tudjuk kezelni.

ELNÖK: Köszönöm. Nem vagyunk határozatképesek. Ezzel együtt valamiféle összefoglalót mégis megkockáztatnék. Nem is hárul ránk most semmi más feladat, mint hogy meghallgattunk egy tájékoztatót, és nem feladatunk ennek a rendszernek a módosító javaslatai felett dönteni sem.

Érzékeltük – én a magam részéről némileg szomorúan, de belátva, hogy vannak helyzetek, amikor igazán jó megoldást egy átmeneti periódusban nagyon nehéz találni.

Annyit a jegyzőkönyv számára, hogy köszönettel vettük az erről szóló beszámolót, napirendre tűzzük ezt a kérdést azon az OKNT-ülésen, amelyen az egész érettségi és felvételi problémakört tárgyaljuk, és kérni fogjuk az anyag előterjesztőit, hogy alternatív javaslatokat tegyenek ezen hibák korrekciójára. Tehát az OÉVB legyen olyan kedves – úgymint ő lesz a felelős ennek az anyagnak az előkészítéséért – akkor már OKNT-állásfoglalásra alkalmas alternatívákat elénk tárni.

Most csak el szeretném mondani, hogy mikről nem fogunk ma tárgyalni azért, mert nem vagyunk határozatképesek, de fontos volna, hogy tárgyaljunk róluk, és fontos, hogy a jegyzőkönyv számára és a jelenlévők számára is nyújtsak tájékoztatást. Született egy megállapodás január 6-án a miniszter úrral a digitális tananyagok kapcsán. Ott volt Friss Péter, Karlovitz János és Nádas András, mint OKNT bizottsági tagok a tankönyv- és

tanészkozbizottság részéről, valamint Miltényi Gábor, Gönczöl Tamás és jómagam. Az a határozat született, hogy a digitális tananyagok szakértésére, kezelésére, az ezekkel kapcsolatos OKNT-jogok gyakorlására ne egyszerűen egy albizottság jöjjön létre a tankönyv- és tanészkozbizottság részeként, hanem jöjjön létre egy önálló ilyen bizottság.

Erre vonatkozóan kaptunk egy levelet Sipos Jánostól, amit most nem fogunk tudni tárgyalni. Arra szeretném fölhívni a figyelmet, hogy ez egy ugyanolyan bizottság jogait és kötelezettségeit illetően, mint az OKNT más bizottságai, ezért a megválasztására és a tagok jelölésére vonatkozóan ugyanazokat a jogosítványokat javaslom gyakorolni. A Sipos János úr által aláírt levél, amely a címemre érkezett, ettől eltérő megoldást javasol, illetve ilyen javaslatokat tesz, amelyeket természetesen lehet nem elfogadni, mert a javaslatoknak ilyen sorsa is lehet. Kérlek benneteket, hogy tanulmányozzátok ezt át. A következő ülés 1. napirendi pontjára fogjuk tenni, hogy ebben dönteni tudjunk, nehogy megint kiszaladjunk az időből, és esetleg a digitális anyagok minősítése háttérbe kerüljön, vagy időbeni hátrányt szenvedjen.

Karlovitz János jelentkezik szólásra.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Szabados Lajos elnök úr, a TTB elnöke nevében szólok, aki elment közben. Mi léptünk ez ügyben - ott volt Polinszky Márta is -: a TTB részéről Hadházy Tibort javasoljuk ebbe a bizottságba, sőt tekintve, hogy elnököt javasolhatunk, a TTB elnökének javasoljuk. Nyilván erről sem tudunk most dönteni, de hozzátenném a témához.

HORN GYÖRGY: A következő ülésen ez már előterjesztésként jelenik meg.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Jó lenne egy részletesebb előterjesztés Sipos úrtól. Ez nem munka. Egy kicsit jobbat, többet.

ELNÖK: Ehhez csak annyit szeretnék mondani, hogy én nem kérek előterjesztést Sipos úrtól, ha egyetérténektek vele, hanem azt kérem tőle, hogy az OKNT hozzon létre egy ilyen bizottságot, ő pedig vállalja az anyagi konzekvenciáit. Számomra Sipos úr kompetenciája itt véget ér. Minden állampolgárnak van joga itt javaslatot tenni, ennyi van Sipos úrnak is. Egyébként van nekünk egy szervezeti és működési szabályzatunk, amely szerint az OKNT erre jelentkező tagjai közül kerülnek ki a bizottsági tagok, az elnököt pedig az OKNT szavazással választja meg. Ennek egyik procedurális eleme, hogy teszünk javaslatokat, a nevek fölkerülnek a táblára, ahogy eddig, utána pedig egy kalapba betesszük őket. Az előterjesztés az elnök nevére itt szóban is elhangzott. Egyébként egy, kettő vagy több névre lehet javaslatot tenni. Ez lett volna az egyik és a legfontosabb döntésre váró „egyebek”.

Egy másik „egyebekről” szeretnék tájékoztatást adni, mielőtt a dolog valamilyen módon fals szóbeli információval terjedne. Kaptam egy levelet Brezsnaynszky Lászlótól, amelyben arról értesít engem, hogy a Nemzeti Bologna Bizottság pedagógusképzési albizottságában történt egy megállapodás, amelynek elküldte a szövegét. Ezzel kapcsolatosan Horn György és Vekerdy Tamás levelet intézett a miniszterhez. Arra kért a levelében engem Brezsnaynszky úr, hogy amennyiben a miniszter úr az OKNT ez irányú véleményét kérdezi, akkor közvetítsem, hogy a pedagógusképzési bizottság ezt az ügyet megtárgyalta, és állást foglalt benne. Nem voltam informálva arról, hogy mi szerepelt Vekerdy és Horn urak levelében, amit a miniszterhez írtak, lévén, hogy a miniszterhez írták, és nem hozzám. Hogy Brezsnaynszky úr honnan tudott arról, hogy mit írtak ők ketten a miniszterhez, azt én nem tudom, nem is vagyok rá kíváncsi. Nagyon szeretném most közölni, hogy nem akartam ezt napirendre tűzni, többet, mint tájékoztatást, nem szeretnék mondani. Beszéltem Horn Györggyel és Vekerdy Tamással, ideadták nekem a módosító javaslatukat, egy mondat korrigálásáról szóló szövegüket, én ezt tájékoztatásul készséggel az OKNT rendelkezésére bocsátom. Ha még együtt lennénk, azt szerettem volna javasolni – de közben Vekerdy Tamás is elment –, Gyurival is ebben állapodtunk meg, hogy Vekerdy Tamás természetesen szót kapjon, hogy elmondhassa, azt a korrekciót milyen indokok alapján javasolta ő a miniszternek. A miniszter úr ez ügyben engem

nem keresett meg. Ezt most csak azért mondom el – és Brezsnnyánszky László sincs itt –, mert erről elhangozhat mindenféle.

HORN GYÖRGY: Elnök Úr! Két percet kérnék. Egyrészt szeretném hangsúlyozni, hogy lehet, hogy ez hiba, de se a tanácsnak, se nekem eszembe sem jutott, hogy OKNT-tagként vagy bárhogy keressük meg a miniszter urat. Tényleg fogalmam sincs, hogy Brezsnnyánszky Laci erről hogyan szerzett tudomást, de ez nem titok. Azt szeretném kérni az OKNT-től mindezek után - ámbátor nem minden cselekedetemről számolok be az OKNT-nek -, hogy magát a kérdést tűzze a napirendjére. Itt van két látható szöveg. Az egyik a Bologna-bizottság pedagógus albizottságának javaslata, a másik az a kérésünk, amit a miniszter úrtól Tamással kértünk.

Egyébként nagyon sokan egy vagy két mondatból is meg fogják érteni, hogy miről van szó: a felsőoktatási törvény a master-szakaszra, és kizárólag arra teszi a tanárképzést, és mi annyit kértünk csupán, egyetlen szó módosítást, hogy legyünk egészen precízek, hogy az esélye az egységes pedagógusképzésnek valaha – nem most, és nem akartunk ebbe beavatkozni – megmaradjon. Ezért egyetlenegy paragrafus egyetlenegy kifejezésének a módosítását kértük, ami elvben lehetővé teszi, nem zárja ki, hogy történjen főkapun tanár szakra pedagógusképzésbe való belépés, ne csak külön szakokra a Bs.-szakasztól függetlenül, vagy azt követően. Ennyit kértünk. Nagyon szeretném és kérem az elnök urat, hogy tekintettel arra, hogy az OKNT pedagógusképzési bizottságának elnöke, Brezsnnyánszky úr maga is ezt kéri, tűzze napirendjére ezt az OKNT. Örülnék, ha ezt megbeszelnénk, és lenne erről az OKNT-nek egy állásfoglalása, ha kérhetem.

ELNÖK: Nyugodtan kérheted. Eddig nem kértétek, ezért én csak tájékoztatásként közöltem, hogy ne terjedjen valami ettől eltérő, fals hír.

Akkor tehát most közlöm – ez nem határozat, hanem az én elhatározásom –, hogy e kérésnek eleget téve, napirendre fogjuk tűzni, és akkor megkapja mindenki a Brezsnnyánszky levelét, a Bologna-bizottság határozatát, és a Vekerdy-Horn által jelzett szövegkorrekciós javaslatot.

DR. TRENCSÉNYI LÁSZLÓ: Ha miniszter úr az érintettek közül valakinek válaszol, azt is esetleg ne tekintsük magánlevelének.

DR. SZENES GYÖRGY: Nem szokott.

ELNÖK: Ez elhangozhat mint kérés. Nem tudom... Gyuri felhatalmazott arra, hogy ezt közöljem. Valószínűnek tartom, az lenne a logikus, hogy a miniszter válaszát is erre vonatkozóan közöljem.

Köszönöm...

DR. HOFFMANN RÓZSA: Még van egy!

ELNÖK: Gyuri!

DR. SZENES GYÖRGY: Megpróbálom két percben, mert kettőre hívtak váratlanul egy megbeszélésre – elnézést kérek.

Rózsától kaptunk elnök úrral együtt egy e-mailt, amelyben néhány iskola fordult hozzá azzal a problémával, hogy a szakképzési évfolyamok száma megemelkedett egy bizonyos szűk területen, elsősorban a kézműves területeken, kettőről három évre. Nem az a gond, hogy az igazgatók, a szülők sok esetben nem értenek vele egyet, hanem az, hogy ez menet közben érinthet gyerekeket, akik beiratkoztak 9-10. után egy kétéves szakképzésre, és kiderült, hogy ez nem kettő, hanem három esztendő.

A minisztériumban illetékes főosztályvezetővel tárgyaltam erről. A dolog teljesen egyértelmű, hogy ez a rendelet 2003-ban megjelent, 2003-tól az iskolák tudták, 2003-tól a pedagógiai programjukat, ha ilyen képzést akartak csinálni, módosítaniuk kellett volna, a fenntartóval ezt a dolgot módosíttatniuk kellett volna. Mivel ez felmenő rendszerben érint mindenkit, ezért felmenő rendszerben kell ezt a témát kezelni.

Maximális készséget mutatott Jekkel főosztályvezető úr bármi efféle beadvány kezelésére.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Mikor jelent meg 2003-ban?

DR. SZENES GYÖRGY: Az anyagod legelején van. *(Közbeszólás: 2004 decemberében jelent meg.)*

DR. HOFFMANN RÓZSA: Erről van szó, hogy 2004 decemberében!

DR. SZENES GYÖRGY: 2003 decemberében!

DR. HOFFMANN RÓZSA: De akkor már benn voltak a gyerekek az iskolában!

DR. SZENES GYÖRGY: Ezért felmenő rendszerben kell ezt alkalmazni.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Ezek az iskolák arról számoltak be, hogy megpróbálták ezt így értelmezni, hogy akik akkor már bent voltak a 9. évfolyamon, amikor a rendelet megjelent, számukra még a két év legyen érvényes, és olyan választ kaptak, hogy nem, mert ez két különbözőszakasz: a szakképzési szakasz csak a 11. évfolyamtól kezdődik, ezért jogos, hogy azt menet közben lehet módosítani, hiszen nem a szakképzési szakaszban voltak.

Akik engem megkerestek, úgy értelmezték – és engem meggyőztek erről –, hogy ez megint egy ilyen bürokratikus szószaporítás, mert annak a szülőnek meg a gyereknek teljesen mindegy, hogy a törvény szakképzési és nem tudom, milyen szakaszra osztja, ő úgy lépett be abba a szakiskolába, hogy ő négy év múlva ott végez, és ez a plusz egy év nagyon sok családot nagyon hátrányosan érint.

Azért fordultak hozzám, hogy próbáljak én is az OKNT-n keresztül valamit segíteni rajtuk, hogy ez egyértelművé váljon, hogy a beiskolázásnak megfelelő időtartamban tanulhassanak.

HORN GYÖRGY: Ebben nagyon egyetérttek.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nem vagyunk határozatképesek. Mit tehetünk?

Én tájékoztatom ezeket az igazgatókat, hogy fölvetettük, látszólag az OKNT egyetértett – de nem tudom, elég-e, hogy így kezdeményezzük elnök úron keresztül.

HORN GYÖRGY: Ez elnöki hatáskörben tehető meg. Megkérjük elnök urat, aelnök urat, hogy elnöki hatáskörben kezdeményezzék Jekkel főosztályvezető úrnál.

DR. SZENES GYÖRGY: Jakabbal fogok beszélni.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Annyira evidens volt számomra is, hogy a gyerekek, szülők számára hátrányos lépést menet közben tenni nem lehet, és itt az tényleg szócséplés, hogy a szakképzési szakaszt külön szakasznak tekintik.

DR. SZENES GYÖRGY: Jogilag újra be kell iratkozni a gyerekeknek – sajnálatos módon.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Elhiszem, hogy a jogi szószaporítás szempontjából ez helyénvaló, de mégis méltánytalan.

DR. SZENES GYÖRGY: A következő ülésen referálni fogok.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nagyon szépen köszönöm.

TÓTH JÁNOS: Úgy tudom, a kamarák vállalták ezen szakmák egy részében az szvk kidolgozását, és az 2004 nyarán zárult le. Aki a tavaszi időszakban jelentkezett az iskolába, 2004 tavaszán, az sem tudhatta igazán, mire fognak beiskolázást nyerni.

HORN GYÖRGY: Tényleg igaz, hogy ha változás történik, a felvételin kellene már tudni.

TÓTH JÁNOS: Persze! Sőt, a felvételi tájékoztatóban benne kellene lenni, ami alapján a gyerekek beadja a jelentkezési lapját.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Ez alapvető fontosságú, hogy hány év. Mert ha a vizsgakövetelmény vagy valami menet közben változik, egye fene, én is lebeszelném az illetőket.

ELNÖK: A következő levelet szeretném akkor megfogalmazni a miniszter úrnak:

Az OKNT jelen lévő tagjai – engedtessek meg, hogy felsoroljam a neveteket – felhatalmazásával és nevében írom ezt a levelet, melynek megfogalmazásában jeles szakértőnk, Szenes György fog nekem segíteni, és amelyben azt kérjük, hogy ezt ne úgy értelmezzék, hogy visszamenőleg, hanem felmenő rendszerben értelmeztessék. Amikor már világos, hogy milyen feltétellel iratkozik be egyáltalán valaki az iskolába.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a részvételt.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 48 perc).